PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo žmonių Laikraštis

Visų šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius. O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 318 ANTRADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 4, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

BELGIJOS RINKIMUOS NAZIAI PRARADO 24 VIETAS

Naziai Klaipėdos Lietuvius Areštuoja Tūkstančiais Taipgi Veja iš Ūkių

KLAIPĖDA.—Lenkijos spauda kaltina nazius, kad areštavo tūkstančius lietuvių Klaipėdos krašte, kaip tik Lietuvos valdžia tą kraštą perleido Vokietijai.

Naziai ginčijo, kad lenkų pranešimai apie daugmeniškus lietuvių areštus Klaipėdoj esą neteisingi. Bet Varšavos laikraščiai išspausdino dar naujesnių pranešimų apie tuos areštus ir varymus lietuvių į koncentracijos stovyklas Klaipėdos krašte.

Nazių vyriausybė, vėl užginčydama lenkų žinias apie skaitlingus areštus lietuvių Klaipėdijoj, dabar sako štai ką:

"Tiktai 183" lietuviai iki šiol buvę suimti Klaipėdijoj, bet 58 jau paleisti ir tik 125 dar esą po areštu. Pasak hitleri[illegible]inkų, tai šie lietuviai esą "at[illegible]) valstybės pr[illegible]

Nazi[illegible]ik "nė v[illegible]s krašt[illegible] jis pi[illegible] ištikin[illegible]

Hitl[illegible] brėžia, valdžio[illegible] Vokieti[illegible] nėdieč[illegible]

[illegible]s pra[illegible]o, kaip [illegible]artį ir tero- [illegible]Klaipėdos kraš-

[illegible]reštuoja Lietuvių Vei- [illegible]aipėdijoj; Veja Lieuvius Iš Ūkių

[illegible]AS, kovo 28 diena. — [illegible]us pabėgėlius klaipė- [illegible]oboti sudarytas komite-

[illegible]dos Krašte pasilikę lie- [illegible]ežiūrint Vokietijos pasi- [illegible]pažado nekeršyti, yra [illegible]jami ir smurtu išvaromi [illegible]

Daug [illegible]žymių veikėjų suimta. Lietuvos - Vokietijos sutarties vykdymu rūpintis vyriausybė pavedė buvusiam užsienių reikalų ministeriui Stasiui Lozoraičiui.

Krašto apsaugos ministeris — generolas Kazys Musteikis.

Susisiekimo ministeris — Kazys Germanas, tautininkas (fašistas).

Žemės Ūkio ministeris — agronomas **Jurgis Krikščiūnas, liaudininkas.**

Teisingumo ministeris — Vytauto D. Universiteto docentas **Antanas Tamošaitis, liaudininkas.**

SOVIETAI MOKINS 100,000 TRAKTORISČIŲ

MASKVA, Balandžio 3. — Sovietų valdžia paskelbė planą 100,000 merginų išlavinti būti traktoristėmis.

Jos, sakoma, atsitikime karo, galės pavaduoti vyrus, kuomet jie bus pašaukti prie ginklo.

Rooseveltas Pripažino Generolo Franko Valdžią

WASHINGTON. — Jungtinių Valstijų prezidentas Roosevelas, kuris dažnai kalba prieš fašistus, pereitą šeštadienį pasirašė "mažuosiuos baltuosiuos rūmuos" — Warm Springs — deklaraciją, kuria pripažino generolo Franko valdžią legališka Ispanijos valdžia ir nuėmė nuo jos amuniciją ir kitus reikmenis draudžiantį pirktis embargo.

HITLERIS ESĄS PASIRUOŠĘS

WILHELMSHAVEN, Vokietija. — Hitleris, stovėdamas už neperšaunamo stiklo uždangų, praeitą šeštadienį kaltino Angliją, būk pastaroji sulaužiusi Muncheno sutartį ir jeigu ji norinti karo, tai jis jau pasiruošęs.

Taip pat jis kaltino Angliją, būk jos išstojimai verčia laužyti Anglijos-Vokietijos laivynų sutartį, sulig kurios apribota karo laivų statyba.

Toliau Hitleris leido šimtus kartų sakytą frazę, kad vokiečiai neturį vietos gyvenimui.

ŠVENTOJOJ ŽEMĖJ TERORU PAMINĖTAS VERBŲ SEKMADIENIS

JERUZALĖ, Balandžio 3. — Jeruzalės rinkoj nežinomi asmenys vakar užmušė žymų arabų vadą, Sakmini šeiką.

Nazarete užmuštas vienas arabas ir du Tiberijoj. Taip pat visoj Palestinoj padaryta daug pasikesinimų.

Neramumų pasekmėje pirmu kart daugelio metų laikotarpyje uždrausta verbų sekmadienio procesija Bethany mieste ir mohametonų procesija netoli Mirties jūros.

MARSEILLES, Francija, Bal. 3. — Čionai atvyko generolas Segismundo Casado, kuris su generolu Miaja nuvertė Negrino valdžią, išžudė daugelį respublikos gynėjų ir pagaliau be mūšio atidavė fašistams Madridą.

Su juo atvyko generolas Menedes ir keletas kitų Casado klikos narių.

Išdavikai vyksta į Angliją.

Patikrintas Sąstatas Naujojo Lietuvos Ministerių Kabineto

KAUNAS. — Kai atsistatydino kun. Mirono ministerių kabinetas, tai p. Smetona pavedė generolui Jonui Černiui sudaryti "naują vyriausybę pagrindais tautos vienybės." Ir p. Smetona patvirtino generolo Černiaus "pristatytą vyriausybę tokioje sudėtyje":

Ministeris pirmininkas — Jonas Černius.

Ministerio pirmininko pavaduotojas — **Kazys Bizauskas, krikščionis demokratas.**

Švietimo ministeris — **Leonas [illegible]as, krikščionis demokratas.**

[illegible]enių reikalų ministeris — [illegible]Urbšys, tautininkas (fa-[illegible]

[illegible] reikalų ministeris — [illegible] Kazys Skučas.

[illegible]ų ministeris — atsargos [illegible] Sutkus.

Lenkijos armija maršuoja Varšuvos gatvėmis. Lenkijos valdžia sako, kad Lenkija ginsis, jei Hitleris mėgins pasigrobti. Anglija ir Francija žada padėti.

Tūkstančiai Vokiečių Klauso Užsienio Radio Nežiūrint Kad Už Tai Gręsia Mirtis

NEW YORK, Bal. 3. — Radio kompanija praneša, kad tūkstančiai Vokietijos gyventojų klauso užsienio radio, nors už tai juos galėtų naziai nubausti mirti, jei pagautų.

Sako Vokietijos gyventojai turi 11,000,000 radio priimtuvų, kurių gera dalis gali priimti programas iš Amerikos ir kitų kraštų.

Per pirmus tris šių metų mėnesius National Broadcasting Co. gavus iš Vokietijos 1,348 laiškus, kuriuose reiškiama padėka už perduodamas programas. Iš Amerikos žinias Vokietijoj radio klausytojai gauną 20 valandų anksčiau, negu iš vietos stočių.

Iš laiškų esą galima matyti, kad vokiečiai susirenka į vieną vietą klausytis užsienio programų.

Jei ne užsienio radio, tai vokiečiai teisybės nežinotų. Bet juos už teisybės ieškojimą labai baudžia — sulyg patvarkymo už užsienio radio klausymą galima bausti net mirtimi.

LONDONAS, Balandžio 3. — Daily Mail praneša, kad šeštadienį Hitleris past įsakęs jo kalbos neperduoti per radio. Bet tuo nenorima tikėti. Manoma, kad kas nors nukirto.

PRIEŠINIMASIS HITLERIUI REIŠKIA TAIKĄ, SAKO COLDWELL, CCF ATSTOVAS

OTTAWA, Ont. — Kalbėdamas laike diskusijų, kokios užsieninės politikos Kanada turi laikytis, CCF atstovas Coldwell pareiškė, kad geriausias būdas taikai išlaikyti, tai kolektyvės pastangos sulaikyti Hitlerį.

Tuo pačiu sykiu jis pažymėjo, jog Kanada turi duoti žinoti, jog Kanada nerems netikusios Čemberleno politikos pardavusios Mandžuriją, Etiopiją, Austriją, Čekoslovakiją ir kitas.

SOVIETAI IR JAPONIJA PASIRAŠĖ ŽUVAVIMO SUTARTĮ

MASKVA, Balandžio 3.—Litvinovas ir Japonijos ambasadorius Šigenori pasirašė žuvavimo sutartį.

Sutartis užsibaigs šių metų pabaigoj. Ji sudaryta beveik tokia, kokios pageidavo Sovietų Sąjunga. Japonija buvo priverstas nusileisti.

Timminse Buvo Didelis Gaisras

TIMMINS, Ont., Bal. 3. — Gaisras sunaikino Timmins Daily Press patalpas, radio stotį (CKGB), New York Cafe ir Florio viešbutį.

Nustolių padaryta už $200,000.

Gaisro priežastis neištirta.

Laikraštis šią savaitę veikiausiai neišeis, o jei išeis, tai tik vieną kartą.

HAWK RUN, Pa. — Clearfield apskrities agliakasiam teko "surasti adata šieno kupetyje." Per klaidą į vagoną buvo įdėti 4 šmonteliai dinamito, tad pirštai turėjo išmesti 18 vagonų anglių.

Anglija Finansuosianti Rumunijos Ginglavimąsi

LONDONAS, Balandžio 3. — Anglija ir Francija šiandien energingai dirba, siekdamos sudaryti Europoje griežtą bloką prieš Hitlerį. Į tą bloką įeisianti Anglija, Francija, Lenkija ir Rumunija, kaipo vieši bloko nariai, ir Rusija, Jugoslavija, Turkija ir Graikija, kaipo slapti bloko nariai.

Anglija svarbiausia stengiasi nustatyti Rumunijos poziciją. Yra atidengta, kad Anglija pasiūlė Rumunijai del apsiginklavimo paskolą. Taip pat pasiūlė paskolą ir Lenkijai, apie kurią plačiau pasitarsiąs šiandien atvykęs į Londoną Lenkijos užsienių reikalų ministeris Bekas. Po pasikalbėjimo su Beku Čemberlenas paskelbsiąs ir apie Rumunijos įstojimą į antiagresinį bloką.

Pagal vieną versiją, Rumunija kol kaas vaidinanti neutralią rolę. Pagal tokį planą, jeigu naziai puls Lenkiją, Rumunija neis automatiškai Lenkijai į pagalbą, bet jeigu Vokietija atkirs išėjimą į Baltiją, tuomet Rumunija atidarys Lenkijai kelią į Juodąsias jūras.

Kiti šaltiniai teigia, kad Rumunija už dalyvavimą antiagresiniam bloke reikalauja Jugoslavijos, Graikijos ir Turkijos pasižadėjimo paremti Rumuniją, jeigu ją puls Bulgarija su tikslu atsiimti Dofrudža apylinkę, kuri pokariniais laikais atplėšta nuo Bulgarijos ir prijungta prie Rumunijos.

Anglija Garantuojanti Rumunijos Nepriklasomybę

BUCHARESTAS, Balandžio 3. — Anglijos ministeris Reginald Hoare šiandien derėjosi su Rumunijos vadais, kuriems Anglijos vardu pažadėjo garantuoti Rumunijos nepriklausomybę, jeigu ji priimsianti Anglijos siūlomas sąlygas, kokias priėmė Lenkija.

Rumunijos užsienių reikalų ministeris Gafence greitai vyksta į Ankarą, kur kalbėsis su Turkijos valdžia apie Francijos ir Anglijos karo laivų praleidimą per Dardanelus iš Viduržemio į Juodąsias jūras.

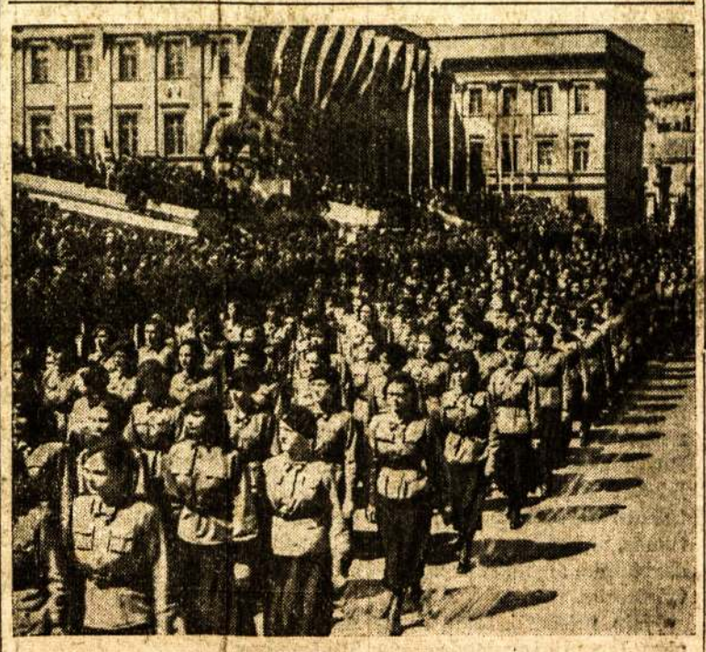

Militarinės Lenkijos moterų organizacijos narės demonstruoja savo pasiryžimą gintis.

Po Karo Nuo Vokietijos Atskirtuose Distriktuose Neišrinko Nei Vieno Nazio

APRIBOJO AUSTRAMS SVIESTĄ IR TAUKUS

VIENA. — Vokietijos nazių valdžia šiomis dienomis įvedė Austrijoj sviestui ir taukams korteles. Austrai turi išsiimti po dvi korteles — vieną del sviesto, kitą del taukų.

Su kortelėmis austrai galės pirkti sviesto ir taukų ne tiek, kiek jiems reikia, o tiek, kiek jiems naziai leidžia. Taip pat su kortelėmis turės eiti ne ten, kur jiems patinka, bet ten kur naziai liepia.

FAŠISTAI PRADEDA TEIST RESPUBLIKOS ARMIJOS KAREIVIUS

MADRIDAS, Balandžio 3. — Fašistų vyriausybė įsakė Madrido apylinkės lojalistų armijos kareiviams pasiduoti koncentracijos stovyklom, kur prasidės jų klasifikavimas ir pagaliau baudimas.

Fašistai praneša, kad lojalistai būsią padalinti į dvi grupes. Vienai grupei priskirsią tuos lojalistus, kurie tarnavo respublikos armijai, bet buvo mobilizuoti ir neparodė simpatijų. Antrąją grupę padalinsią į dvi kategorijas: vienai kategorijai bus priskirti kareiviai, kurie simpatizavo lojalistams, bet nepapildė prieš fašistus, kaip jie sako, "kriminalinių veiksmų." Nesimpatizavusieji būsią paleisti, simpatizavusieji, bet nepapildžiusieji "kriminalinių veiksmų," būs padėti į darbo batalijonus, kitaip pasakius, iš širdies gynęsi nuo fašistų bus atiduoti karo lauko teismui.

Apskaičiuojama, kad vien Madrido apylinkėj turės pasiduoti 150,000 lojalistų, kurių dauguma bus įkišti į katorgą — darbo batalijonus ir atiduoti karo lauko teismui.

Julian Besteiro, lojalistų vadas, kuris susitaręs su Miaja ir Casado išdavė Madridą ir paliko Madride laukti fašistų malonės, vakar buvo teisiamas karo lauko teismo. Tačiau fašistai nutarė patyrinėti jo politinį veikimą.

Fašistai įsakė visiems industrialistams, prekybininkams ir komersantams tuojau užimti savo vietas. Taip pat įsakė visiems biznieriams tuojau pasiimti lojalistų socializuotą turtą.

WOODSWORTHAS NORI APTAKSUOTI VOKIETIJOS PREKES

OTTAWA, Ont.—J. S. Woodsworth, CCF vadas, reikalauja, kad Kanados valdžia tuojaus uždraustų parduoti Vokietijai karišką medžiagą.

Tuo pačiu laiku jis pareikalavo apdėti didesniais taksais iš Vokietijos importuojamas prekes.

Jis nurodė, kad 2 dienos prieš Hitlerio maršavimą į Pragą Vokietija iš Kanados parsivežė 400 tonų vario.

"Tas verčia mane nuleisti galvą iš gėdos," pareiškė jis.

BRUSELIS, Belgija, Balandžio 3. — Vakar įvykusiuose generaliniuose Belgijos rinkimuose Belgijos fašistai aplaikė nepaprastai didelius smūgius.

Fašistų partija vardu Rexist prarado 17 vietų seime ir 7 vietas senate. Pereitam seime rexistai turėjo 21 vietą, o šiame turės tik 4. Pareitame senate turėjo 12, o dabar turės tik 5 vietas.

Kas dar pažymėtina, tai kad Eupen ir Malmedy distriktuose, kurie po karo buvo atkirsti nuo Vokietijos, rexistai neišrinko nei vieno atstovo. Tokiu būdu šių distriktų žmonės parodė, kad jie nenori grįžti prie Hitlerio valdomos Vokietijos.

Belgijos seimas susidės iš sekančių partijų atstovų:

		Buvo
Katalikų	73	63
Socialistų	64	70
Liberalų	33	23
Flaniš Nacion.	17	18
Komunistų	9	9
Rexistų	4	21
Technokratų	1	1
Ekskareivių	1	

Senatas susidės iš sekančių partijų atstovų:

		Buvo
Socialistų	62	66
Katalikų	61	57
Liberalų	24	39
F. Nacional.	12	9
Rexistų	5	12
Komunistų	3	4

Šie Belgijos rinkimai parodė, kad Belgijos žmonės atsimeta nuo fašistų. Daugiausia laimėjo katalikų ir liberalų partijos.

Kinai Išgabeno Šalies Gilumon 341 Fabriką

SHANGHAI. — Kinijos valdžia paskelbė, kad nuo gruodžio mėnesio ji išgabeno iš karo zonos į šalies gilumą 341 fabriką. Šimtas keturiasdešimt du fabrikai išgalbenti į Szechuan provinciją, o likusieji į Kwangsi, Kwei-chow ir Shensi provincijas.

Šie fabrikai išgabenti į gilumą ne vien del to, ka[illegible] apsaugojus nuo japonų [illegible] bet ir del to, kad neindust[illegible]se Kinijos plotuose įsteig[illegible]dustrinius centrus ir pra[illegible] pramonės augimui bazę.

STENGIASI APVALYTI CHICAGĄ NUO DŪMŲ

CHICAGO. — Prie viešųjų darbų dirbantieji darbininkai tikisi užbaigti sekančiais metais planą, sulyg kurio manoma šis vėjuotas miestas būsiąs apvalytas nuo dūmų.

Tas darbas pradėtas praeitų metų lapkričio mėnesyje. Prie jo dirba 500 išlavintų darbininkų, kurie studijuoja kaip apvalyti orą nuo dūmų. Viršininkai sako, kad tie darbininkai apvalysią Chicagą nuo dūmų ir orą padarysią gryniausią ir sveikiausią, palyginus su kitų didmiesčių oru.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGLJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 5, Ontario, Canada.

Kurie Gi Tikrieji Nusikalteliai

Kadangi Ispanijos liaudies jėgos nuginkluotos, generolas Frankas pradeda rašyti kitą Ispanijos karo puslapį. Jis paskelbė, kad prasidės baudimas tų, kurie bus surasti kaltais. O kltinamųjų jis turi labai daug — net du milijonu ispanų. Karo lauko teismas teisiąs net ir Besteirą, kurs atidavė jam Madridą.

Taip tai dalykai pasaulyje sutvarkyti. Kas pergali, tas lieka teisus, o kas pralaimi — kaltas. Generolas Frankas sukilo prieš demokratinę visos Ispanijos žmonių rinktą valdžią. Talkon parsikvietė Musolinio ir Hitlerio gaujas, apginkluotas moderniškais ginklais. Išžudė virš milijono žmonių. Kita tiek padarė invalidais. Turto sunaikino už 20 bilijonų dolerių. Šio karo žaizdų Ispanija neužgydys per desėtkus metų. Bet jis už tai nekaltas. Jis apkaltins liaudį, kuri šiam žmogžudžiui pasipriešino, kuri stojo ginti savo valdžią ir teises, o virš visko savo šalį nuo svetimų. Dabar tūkstančiai bus sušaudyti, šimtai tūkstančių bus įmesti į kalėjimus.

Demokratinės šalys, ypatingai Anglija ir Francija, su Ispanija pasielgė labai neteisingai. Kuomet plėšikai fašistai teriojo Ispaniją, tai demokratinės šalys atsisakė parduoti Ispanijai apsigynimo priemonių. Toks demokratinių šalių elgesis buvo labai nežmoniškas. Demokratija palaikė Ispanijos liaudį už rankų, kol plėšikai fašistai atėmė jos sveikatą. Ant galo dar tų plėšikų valdžią pripažino Ispanijos valdžia.

Gerai žmonės sako, kad pasaulyje teisybės nėra. Kol kas jos nėra. Pasaulį valdo jėga. Kas galingesnis, tas ir teisingas. Jeigu žmogus neturtingas, neturi jėgos, — jis vien delto skaitomas nedoru. Bet jei žmogus turtingas, turi galią, — jis nekaltas ir milijoną žmonių nužudęs, apiplėšęs kraštą ant 20 bilijonų dolerių. Jis ne tik nesmerkiamas, bet dar laiminamas. Jis padaromas gelbėtojum. Kapitalistinė spauda, neišskiriant ir liberališkos, pilna visokių komplimentų Frankui. Girdi, jis išgelbėjo tūkstančius ispanų. Kad jis nužudęs visą milijoną, jau užmirštama, nes dabar jis Ispanijos diktatorius.

Bet darbo žmonės, kurie aukojo savo pinigus, kad padėti Ispanijos liaudžiai apginti savo teises; kurie patys vyko tenai ir kovojo su įsiveržėliais ir sukilėliais, — nepamirš, kad Frankas budelis. Liaudis neužmirš tų kančių, kokias Franko budėliai suteikė ispanų žmonėms, bombarduodami miestus, žudydami moteris, vaikučius. Liaudis Franko valdžios nepripažins. Franko valdžios nepripažins ir Ispanijos liaudis, nors viešai kol kas to pasakyti negalės.

Nežiūrint tų kančių ir vargų, kuriuos pakėlė Ispanijos liaudis, jos kovos veltui nenueis. Jos primins viso pasaulio darbo žmonėms, kas tuo ir tuo laiku įvyko, kaip kad primena Paryžiaus Komuna, ir kels jų dvasią, šauks į kovą už laisvę ir teisingą pasaulį.

Taip ir Ne

Čemberlenas pareiškė, kad Anglija gins Lenkiją, jei Vokietija puls. Bet tuo pačiu laiku pažymėjo, kad Dancigo ir lenkų koridoriaus tas visai neliečia. Kitaip sakant, Lenkija jokios pagalbos iš Anglijos negaus, jei naziai užsimanys paimti Dancigą arba koridorių. Prie to, toks užtikrinimas tik laikinas. Vėliau jis gali būti atmainytas.

Nors šis Čemberleno pareiškimas yra didelis užsieninėj Anglijos politikoj reiškinys, tačiau jis neužtektinas. Viena, Hitlerio agresija ne vien prieš Lenkiją atsukta. Jis gali grobti dar daugelį mažesnių valstybių, kaip tai Daniją, Šveicariją, Belgiją, Rumuniją ir kitas. Norint Hitlerio agresiją sulaikyti, reikia aiškiai pasakyti, kad nebus duodama draskyti nei vienos valstybės nepriklausomybės.

Geriausias planas Hitlerio agresijai sulaikyti, tai Sovietų Sąjungos. Sovietų Sąjungos planas reikalauja devynių valstybių konferencijos. Konferencijoj, anot Sovietų Sąjugos plano, turėtų dalyvauti didžiosios ir visos mažosios valstybės, kurioms grumoja Hitlerio agresija. Konferencija turėtų išdirbti planus, kaip apsiginti. Kitais žodžiais tariant, sudaryti atatinkamą paktą.

Bet Čemberlenas sako, kad tokia konferencija per anksti.

Čemberleno ir Daladje politika visuomet žengia į priekį tik tiek, kiek būtinai reikalinga, kad neatsidurti už sienų. Toliau to [illegible]. Galimas daiktas, kad su laiku jie bus priversti ir Sovietų [illegible]gos planą vykdyti. Juk ir pats Čemberlenas visai nuo jo ne[illegible]o. Dabar, anot jo, jis dar nereikalingas. Kad tik nebūtų [illegible]vėlu.

[illegible]s Jei Nebus Karo

[illegible] pasaulis vistiek neina prie gero, nežiūrint to, ar karas bus, ar ne. Kaip karas kapitalistiniam pasauliui reiškia baisią katastrofą, taip ir ne karas. Jeigu kils karas, tai bus dar negirdėtos žudynės, turto ir žmonių sunaikinimas. O jeigu karo ir nebus, tai įvyks ekonominė katastrofa.

Tik pamanykite, kas atsitiks, jei dabartinis ginklavimasis bus sulaikytas? Milijonai darbininkų momentaliai turės atsidurti į bedarbių eiles. Karo industrijai sustojus sustos daugelis pagelbinių industrijų. Faktinai bus paliestos visos industrijos.

Kapitalistinis pasaulis įbrido į biaurią klampynę. Ir tokiais pat keliais iš jos išbristi nebus galima. Žmonės bus priversti daryti ką nors, kad gamybos priemones išplėšti iš rankų tų, kurie jas laiko tik tam, kad pasidaryti pelno. Kitaip bus blogai, žmonėms teks eiti ant pašalpos ir laipsniškai mirti.

Kad tame maži juokai, tai rodo ir tas faktas, kad net tokie žmonės, kaip buvęs Kanados ambasadorius Washingtone, Hon. W. D. Herridge, rimtai susirūpino tvėrimu tokio judėjimo, kuris galėtų užbėgti už akių besiartinančiai katastrofai.

Darbo žmonėms reikalinga subrusti, organizuotis. Labai apgailėtina, kad šiuo laiku daugelis darbininkų, neišskiriant ir pažagių, tos katastrofos nenumato ir nesigriebia veikimo. Juk kada ji prisiartins, tuomet bus vėlu. Bus vėlu delto, kad kapitalizmas nemiega. Kada jį sugriebs katastrofa, jis momentaliai paskelbs "karo stovį." Jis nelauks, kol padėtis virs nebesukontroliuojama.

Pavasarį jaunas vyras mąsto apie meilę: — "Sakyk, mieloji, kad aš esu pirmas vyras, kurį tu esi pabučiavus!"

"Ką, tu manai, kad aš neturiu jokio patraukimo?"

APŽVALGA

Kodel Italija Nori Tunisijos

Mes jau nekartą nurodėme, kad Hitlerio ir Musolinio kampanija už prijungimą prie Vokietijos ir Italijos imperijų taip vadinamų vokiškų ir itališkų kraštų yra kampanija už pasaulinę galią. Mažesnių kraštų ir kolonijų grobimas yra strateginių vietų grobimu. Pavyzdžiui paimkime Tunisiją. Italijai ji reikalinga ne tam, kad tenai yra italų, o tam, kad ji labai strateginėj vietoj. Tą patvirtina ir Toronto Daily Star. Star rašo:

Tunisija visai prie Cicilijos salos turtais. Italijai ji reikalinga todel, kad jos strateginiai patogumai padėtų Italijai Viduržemio jūras paversti Italijos ežeru.

Tunisija visai prie Sicilijos salos. Jeigu Tunisija būtų Italijos rankose, ji tenai įsirengtų tvirtoves, kurių kanuolės galėtų nepraleisti nei vieno laivo. Tunisija virstų Italijos Gibraltaru. Tuomet Italija būtų Viduržemio jūrų kelių viešpačiu.

Algos ir Pragyvenimas Japonijoj

Tur būt nei vienoj šaly nėra tokių žemų darbininkų uždarbių, kaip Japonijoj. Toronto Daily Star apie tai nurodo:

Šių dienų prekybos ryšiai daro pasaulį labai mažu. Darbo sąlygos ir algos vienoj šaly daro įtaką į darbo sąlygas kitose šalyse, su kuriomis ji veda prekybą.

Japonija yra labai geras pavyzdis. Japonija eksportuoja daug tekstilės ir kitų prekių, su kuriomis ji konkuruoja vakarinių valstybių industrijas. Japonijos knyga už 1934 metus rodo, kad vidutinė Japonijos darbininko alga nuo 2 iki 3½ cento per valandą. Už dešimties valandų darbo dieną darbininkas gauna nuo 20 iki 35 centų. Dieninė plytų darbininkų alga 32 cent.; batsiuvių, popierio ir malūnų darbininkų — nuo 46 iki 49 centų; cemento darbininkų, siuvėjų, stalių ir maliavotojų — nuo 53 iki 59 centų; odos darbininkų, kompozitorių ir mūrininkų — nuo 60 iki 63 centų. Tekstilės fabrikuose darbininkui moka iki 41 cento į dieną, o darbininkei iki 20 centų į dieną. Raštininkai gauna nuo $8.00 iki $11.00 į mėnesį. Šio kontinento darbininkų algų skirtumas, palyginus su Japonijos darbininkų algomis, nepaprastai didelis.

Kaip priežastį tokių žemų algų Japonijoj paduoda žemą kainą pragyvenimo. Bet taip nėra, palyginus su algomis. Maistas ir šviesa vienam asmeniui Japonijoj į dieną kainuoja 30 centų. Kadangi dieninės algos nuo 20 iki 63 centų, tai pragyvenimas palyginti labai brangus, nes darbininkas turi išleisti visą algą ant maisto, o kitiems reikalams nieko nelieka.

Kovo 7 Buvo Šilti, O Kovo 22 Sušalo

Kovo 8 dienos Lietuvos žiniose skaitome:

Kovo 7 dieną P., P. ir A. R. salėje buvo gausus Kauno m. tautininkų apylinkių pirmininkų ir atstovų susirinkimas.

Susirinkime žodį tarė ministeris pirmininkas Vl. Mironas.

Ministeris, pirmininkas Vl. Mironas, tarp kita ko, savo kalboje pareiškė, kad viena svarbiųjų tautininkų pareigų yra būti gerai informuotiems. Tautininkai, pabrėžė ministeris pirmininkas Vl. Mironas, yra valstybės ramstis, todel visi tautos ir valstybės klausimai jiems visuomet turį būti varbūs ir aktualūs. Tikros informacijos stoka, o taip pat ir tarpusavio bendradarbiavimo stoka sukelianti tautininkuose visokių spėliojimų. Dar tebesąs blogas paprotys tikėti gandams. Tie gandai ir yra klaidinga informacija. **Tautininkai turėtų žinoti ir tinkamai skirti gandus nuo tikrosios informacijos.**

Kalbėdamas toliau, ministeris pirmininkas palietė mūsų užsienio politiką, tarp kita ko, paminėdamas Lietuvos pasiuntinio Vokietijai Škirpos kredencijalų įteikimą Vokietijos vadui. Prieš kredencijalų įteikimą buvę gandų, kuriais mūsų visuomenė buvo klaidinama. Tačiau Vokietijos valstybės galvos atsinešimas ir pasakytoji kalba buvę šilti ir mandagūs, kaip būna ir su kitų užsienio atstovų priėmimais, bei jų kredencijalų įteikimais. Aplamai, pastebėjo ministeris pirmininkas, **santykiai tarp Lietuvos ir Vokietijos vystosi normaliai.**

Taigi, kaip matote, kovo 7 dieną Mironas aiškino, kad Lietuvos ir Vokietijos santykiai šilti, o kovo 22 dieną jie buvo jau atšalę, nes tą dieną Hitleris atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą.

Tas faktas labai gerai parodo, kokia Lietuvai ramstis iš tokių tautininkų. Jeigu jie bent kiek garbės jausmo turėtų, dabar turėtų užleisti valdžią liaudies atstovams.

Keleivis Gerai Atkirto Tautininkams

Keleivis nurodo, kad tautininkai darė suokalbius padaryti Lietuvą monarchija, prijungiant ją prie Vokietijos. Vadinasi, tautininkai negali girtis, kad jie buvo kovotojais už Lietuvos nepriklausomybę. Veikiausiai delto jie dabar taip lengvai pasiduoda Vokietijai. Bet tai dar ne viskas. Keleivis nurodo:

Bet tai da ne visi tautininkų ir klerikalų "nuopelnai" Lietuvos nepriklausomybei. Kai Vilniuje įsikūrė kairiųjų Lietuvos darbininkų ir inteligentų valdžia, tai mūsų tautininkai su kunigėliais pasikvietė lenkus į Vilnių. Ir šituo labai džiaugėsi tų laikų Amerikos lietuvių tautininkų organas "Sandara." Štai jos žodžiai, išspausdinti 1919 metų 15-tame numery:

"Lietuvos respublikos valdžia, neturėdama kitokios išeities, kreipėsi prie lenkų, prašydama apginti Lietuvą nuo bolševikų."

O kas buvo tie "bolševikai?" Tai buvo Lietuvos Darbininkų Taryba, kurion buvo įėję adv. Požėla, V. Biržiška, Kapsukas ir daug kitų kairiųjų lietuvių inteligentų.

Prieš juos mūsų "patriotai" pakvietė lenkus. Ir 1919 metų 22 balandžio telegramos paskelbė pasauliui, kad lenkų armija užėmė Vilnių. Lietuvos Darbininkų Taryba tuojaus buvo išardyta ir daug jos narių išžudyta. Magaryčioms lenkų kariuomenė da įtaisė žydų skerdynes Vilniuje ir paskui pradėjo smaugti pačius lietuvius.

Taigi be reikalo Vienybės vyrai siūlosi savo "editorialais" įrodyti, kaip jie "kovojo" už Lietuvos nepriklausomybę. Mes jų "nuopelnus" žinom geriau, negu jie patys.

Laisvė Apie Naują Lietuvos Valdžią

Kovo 31 dienos Laisvė apie nesenai sudarytą Lietuvos valdžią rašo:

Kad Mirono valdžia žlugo, nereikia stebėtis. Mes sakėme tuojau, kai tik buvo Klaipėdos atidavimas pasirašytas, kai tik Hitlerio govėdos Klaipėdos kraštą užgrobė, kad toji valdžia negali ilgiau veikti ir negalės.

Dabar klausimas, kur link kreips savo dišelį naujoji valdžia? Ir šis klausimas, be abejo, vargina kiekvieną, susidomėjusį Lietuvos likimu. Vyriausias klausimas stovi šis: ar naujoji valdžia yra pro-hitlerinė, ar ne? Jeigu taip, tai kraštui bus bloga.

Įdomu pabrėžti, kad į generolo Černiaus valdžią įeina net keturi generolai: Kazys Musteikis, Jonas Sutkus, Kazys Skučas, na, ir pats Jonas Černius. Jų politinė nuotaika mums kuomažiausia žinoma. Kaipo karininkai, jie labai mažai kur viešai politiniai yra pasireiškę. Tiek tik girdėjome, kad Lietuvos kariuomenėj yra daug voldemarininkų. Atseit, nevienas iš jų gal bus įlindęs į naują valdžią.

Tačiau, iš kitos pusės, New Yorko "Timesui" pranešama iš Kauno, kad naujoji valdžia ima už sprando voldemarininkus ir kiša į kalėjimus. Šis jos žygis mus džiūgina. Jis rodytų, kad naujoji valdžia nebus pro-hitlerinė ir drąsiai gins Lietuvos nepriklausomybę.

Iš civilinių naujos valdžios narių mums žinomiausias dr. Leonas Bistras, pasiėmęs pareigas eiti švietimo ministerio. Bet šis žmogus kaip tik per Klaipėdos krašto rinkimus buvo suimtas; buvo sakyta, kad pas jį rasta daug svetimos valstybės (Vokietijos) pinigų ir del to jis buvo ištremtas iš Kauno į Alytų. Jeigu tasai kaltinimas buvo teisingas, tai dr. Bistras turėtų būti voldemarininkas. Tiesa, LKP Centro Komitetas vėliau pranešė, kad krikščionių-demokratų ir liaudininkų lyderiai pastaruoju laiku atsimetė nuo voldemarininkų. Galėjo tą padaryti ir dr. Bistras.

Pažymėtina ir tai, kad iš žymesniųjų liaudininkų lyderių į naują valdžią neįeina nei vienas. Kaip tą suderinti?

Antras klausimas kyla: kaip naujoji valdžia reaguos į vidaus reikalus? Ar jį tęs tą pačią liniją, kurią tęsė Mirono valdžia? Jeigu taip, tai Lietuvos kraštui gero ji neduos.

Kunigo Mirono valdžia, kaip žinia, ėjo pėdomis Tubelio: slopino kiekvieną pažangesnį žmogų, kišdama į kalėjimą, tuo pačiu sykiu tautos ir valstybės priešams leido beveik laisviausiai veikti.

Taigi kol kas šiuo klausimu mes susilaikome nuo platesnių komentarų. Greita ateitis parodys, kaip iš tikrųjų bus.

Jei naujoji valdžia griežtai stovės už Lietuvos nepriklausomybės išlaikymą, jei jinai duos žmonėms daugiau laisvės, jei jinai išlaisvins iš kalėjimų Tubelio ir Mirono valdžių nekaltai sukištus anti-fašistus politinius kalinius, kurie yra didelė jėga Lietuvos nepriklausomybei ginti, tai ji susilauks plačios paramos ne tik iš Lietuvos žmonių, bet ir iš amerikiečių.

Pavasaris

Kyla saulė, kaista oras,
Jau garuoja
Mūsų žemė motinėlė.

Gyvūnijai ruošia dirvą
Ir vilioja,
Ir po žiemos kas tik kėlė.

Šiaurys siautęs jau prieš saulę
Susilpnėjo.
Šviesa ūkus jau išsklaidė.

Jautrus, gyvas augmenėlis
Nugalėjo
Šaltą žiemą ką jį spaudė.

Vyturėlis linksmai čiulba,
Į padangę
Jisai kyla ir skrajoja.

Pavasario šviesią dieną,
Taip meilingą,
Laisvai mini ir dainuoja.

Ir žibutė dar pro sniegą
Pražydėjo. —
Melsvu žiedu ji žavėja.

Žengti laisvėn vargo žmogų
Paviliojo:
Jis už būvį jau kovoja.

Miškų D-s

ŠYPSENOS

Pas Mus Tokių Žmonių Nėra

Pulko vadas: — Kodel jūs, raštininke, pasidarėte toks neatsargus?

Raštininkas: — Ką jūs turite mintyje, ponas pulkininke?

Pulko vadas: — Dar klausia . . . vietoj adresuoti laišką Intelligence ofirieciui, jūs užadresavote Intelligent oficieriui. Jūs turite žinoti, kad armijoj tokių žmonių nėra.

—o—

Visai Ne

Onutė: — Štai tavo žiedas. Aš negaliu vestis su tavim, nes myliu kitą.

Jonas: — Kas jis per vienas?

Onutė: — Tu nori jį užmušti?

Jonas: — Visai ne. Noriu pamėginti parduoti jam šitą žiedą.

—o—

Būk Pasirengusi

Katrė: — Per visą savo gyvenimą taupiau savo meilę tokiam vyrui, kaip tu.

Petras: — Renkis netekti visų sutaupų.

—o—

Nedirba, Bet . . .

— Ar tu žinai kokią didelę algą gauna mano žmona.

— Aš nemaniau, kad ji dirba.

— Ne, ji nedirba. Aš dirbu.

PASTABOS

Pereitą sekmadienį įvykęs LL D 162 kuopos sušauktas Toronto lietuvių mitingas pasiuntė Hitleriui telegramą, protestuojančią prieš Klaipėdos užgrobimą ir prieš persekiojimą Klaipėdos krašto lietuvių.

Tai labai geras pasielgimas. Tą turėtų padaryti kiekvienas lietuvių susirinkimas. Kaip pranešimai sako, tai naziai Klaipėdos lietuvius areštuoja tūkstančiais. Be to, daug lietuvių išvarą iš ūkių ir darbų.

• • •

Neprošalį būtų pasiųsti rezoliucijas ir naujai sudarytam Lietuvos ministerių kabinetui išreiškiant mūsų nusistatymą.

Reikia jam priminti, kad Kanados lietuviai pirmesnių valdžių politika, kaip viduj, taip ir užsieny, buvo nepatenkinti, ir kad dabar pageidauja pasukimo į geresnę pusę.

Reikia reikalauti, kad būtų paliuosuoti politiniai anti-fašistiniai kaliniai, sugrąžintos žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvės, taipgi einama prie demokratinių rinkimų. Kad voldemarininkai būtų suvaldomi.

Net ir maldoj pasakyta, kad klebinkite ir bus jums atidaryta. Užtai reikia klebinti, reikalauti. Reikia duoti žinoti, ko lietuvių masės nori. Tik tada valdžia bus priversta taip daryti, kaip žmonės nori.

• • •

[illegible] daug rašo a-
pie [illegible] krini-
mu[illegible] adės,
jo[illegible] vietų
[illegible] joja.
[illegible] ang-
[illegible] e Če-
[illegible] askui
[illegible] Čem-
berlen[illegible]
Bet dal[illegible]
Lenkiją [illegible]
tų Lenkij[illegible]
pamokų.

• • •

Skaitant kapitalistinę [illegible]
net juokas ima. Antisc[illegible]
propagandos veik nėra. [illegible]
gai, visuomet giriama, ka[illegible]
riausia jėga Hitlerio sulai[illegible]

O kaip senai Sovietų S[illegible]
buvo visaip niekinama? [illegible]
"silpna" ir t.t.

Kapitalizmas, privers[illegible]
dos, turi galų gale pa[illegible]
kad SSRS yra stipriaus[illegible]
agresinė šalis.

• • •

Bet Sovietų Sąjunga vie[illegible]
sų agresorių nesulaikys. Kas iškepė Municho sutartį, kas sudraskė Čekoslovakiją, kas atidavė fašistams Ispaniją, kas leido užgrobti Klaipėdą, tas turės paimti didžiausią atsakomybę. Tai Anglija ir Francija.

Už tai Sovietai reikalauja konferencijos ir pakto. Tuščiais pažadais Sovietų Sąjunga nepasitiki.

• • •

Anglija buvo priešakyje kampanijos prieš Sovietų Sąjungą. Ji viską darė, kad tik pagelbėti Hitleriui maršuoti į Rytus. Bet jai nepavyko. Hitleris virsta pavojumi ir Anglijai ir Francijai.

Sovietai galėtų atsimokėti tuo pačiu: leisti Hitleriui maršuoti prieš Angliją ir Franciją.

Bet Sovietų Sąjunga to nedaro. Ji stoja su tuo demokratiniu bloku, kuris prieš nazių agresiją, nors tas blokas į SSRS žiūri vilko akimis.

Jeigu Anglija, Francija, Suvienytos Valstijos ir Soviet[illegible] Sąjunga sudarytų antiagr[illegible] bloką, tai prie jų prisidėtų [illegible] mažesnės valstybės, kuri[illegible] pavojus iš Hitlerio, Mus[illegible] Japonijos pusės.

Karas tuomet būtų su[illegible] be šūvio.

Bet Čemberlenas ir [illegible] kelio nenori.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

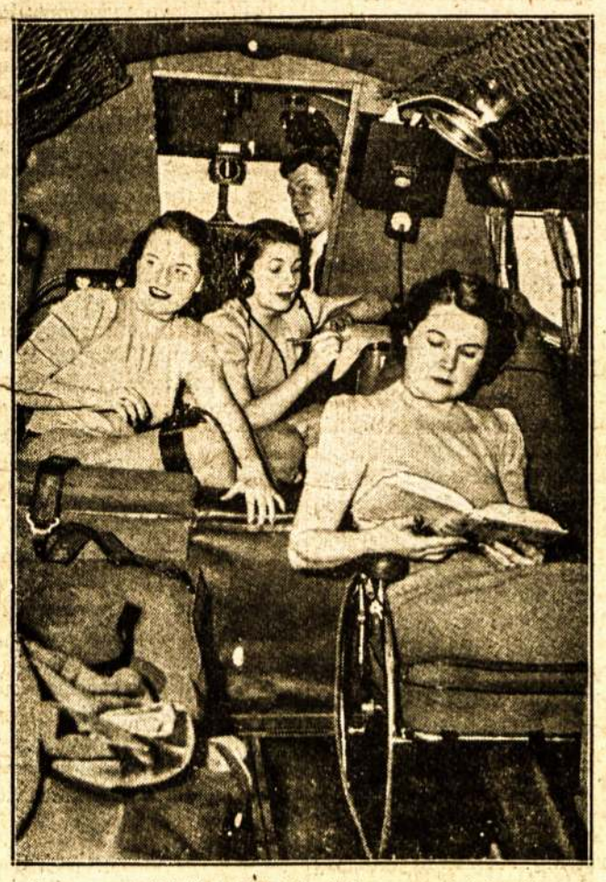

Čia matoma amerikiečio Hutchin šeimyna orlaiviu išskrenda į 50,000 mylių kelionę. Žada aplankyti 68 šalis.

Tibeto Dvasiškiai Mažuoseleško Budos Dvasias

Tibeto dvasiškiai jau keli mėnesiai kaip apžiūrinėja mažus vaikus ir buria, kuris iš tų mažųjų vaikų turi "nabašniko" Budos dvasią. Mat ateinančią vasarą jie turės išrinkti vieną vaiką, kuris vadinsis naujuoju Dalai Lama, dvasiniu Tibeto valdovu.

Išrinktasis vaikas tikrų tibietiečių bus skaitomas paskutiniuojo Dalai Lamos dvasios paveldėtoju. Tas lama mirė 1933 metais, tad Tibeto dvasiškių manymu jo "dūšia" randasi pas šešių metų berniuką. O miręs lama savo "dūšią" buvo paveldėjęs "dūšių" kilnojimosi iš kūno į kūną keliu tiesioginiai iš mahometonų dievo Budos.

Todel tibetiečiai vienuoliai labai atydžiai ieško to vaiko, kuris turėtų "mirusio lamos tikrąją dūšią." Iki šiol jie "užgintoj žemėj" atradę tris vaikus, kurių ženklai rodą, kad tikrai iš jų "turi mirusio lamos dūšią," bet kol kas dar nežiną kuris. Tai irgi originališko popiežiaus rinkimai.

NAPOLEONO PYPKĖ AMERIKOJ

Akrono miesto gyventoja Thye turi pypkę, kurią jos protėviui įteikė garsusis Francijos imperatorius Napoleonas Bonapartas.

Moteris sakosi, kad jos tėvuko tėvukas Ernest Hauenstein buvo Bavarijos karaliaus sekretoriumi. Turėdamas tą vietą priiminėjo nuo Napoleono laiškus. Vieną kartą išvykstant Hauensteinui iš Bayreutho jam Napoleonas tarė:

"Tu buvai man geras ir aš noriu tau atmokėti šiuo mažu manęs priminimui daiktu." Pasakęs tuos žodžius įteikė francūzų tautinėmis spalvomis nudažytą skrynutę, kurioj radosi iki šių dienų kaipo relikvija laikoma Napoleono pypkė.

PLATINKITE ir UŽDYKITE "LIAUDIES BALSĄ"

Ir Pelės Suteikia Gražaus Pelno

Viena ponia, Hemel-Hemstead, netoli Londono laiko pelių ūkį. Tame ūkyje šiuo laiku auginama 11,000 pelių. Pelės yra įvairiausių rūšių (Homel-Hemsteade priskaitoma jų net 32-jų rūšių) ir spalvų.

Ponia Blowers, pelių ūkio savininkė, turi iš jo labai gražaus pelno. Peles ji sunaudoja dviem tikslam: pardavinėja jų kailiukus moterų paltams siūti, ir pardavinėja jas įvairiems asmenims kaip namų papuošalą. Pasirodo, kad Anglijoj ir kitur esama mados moterų kailinius siūti iš pelių kailiukų. Tokie kailiniai kaštuoja iki 2,500 litų. Pelių kailiukų vieniems kailiniams sunaudojama apie 400. Tačiau daug didesnį pelną ponia Blowers turi pardavinėdama peles įvairiems asmenims kaip namų gyvuliukus. Tam tikslui tinka tiktai gražios, margos pelės, kurių ponios Blowers ūkyje yra gana daug. Brangiausiai gaunama už tas peles, kurios yra dresiruotos. Už paprastą dresiruotą pelę mokama iki 2,000 litų, už gražiai margą ir dresiruotą net dvigubai daugiau.

Dresiruotos pelės iš ponios Blowers ūkio yra išvežamos po visą pasaulį. Didžiausio pasisekimo jos turi Jungtinėse Amerokos Valstybėse. Pelės vežamos daugiausia lėktuvais.

Ponia Blowers vienam laikraštininkui pareiškė, kad peles esą galima taip lengvai išdresiruoti, kaip šunes. Pelių dresiravimui yra specialūs įrankiai, baldai, atitinką pelių dydžiui. Sakysim, yra padirbtos mažytės vonios, kuriose pelės pratinamos išsimaudyti, taip pat yra mažytės lovelės, kuriose naktį jos vienos miega ir t.t.

Labai vertinamos yra pelės, kurios pagal muzikos taktą moka pašokti valsą. Valsą šokti ne visas peles tegalima išmokyti: tam yra naudojamos japoniškos pelės, kurios labai mėgsta suktis. Jau mažytės pelytės šitos veislės atsistoja ant paskutinių kojyčių ir bando suktis.

Bet pati brangiausioji pelė esanti balta su juoda barzdele.

Ponia Blowers iš savo pelių ūkio turi puikiausių pajamų. Ir pelės, pasirodo, kartais gali žmogui pelno suteikti.

Mašinos, Kurios Pagelbsti Mokslui

Nekurios mašinos pirma būna panaudojamos industrijoj, o paskui moksle. Pavyzdžiui, vėjinis malūnas pirmiausia buvo panaudotas grūdų malimui, o po to mažasis vėjinis malūnas vadinamas anemometru pradėtas naudoti matavimui vėjo greitumo. Kai kada dalykai eina iš kitos pusės. Taip daugelis instrumentų nustojo savo originališkos užduoties.

Termometras ir barometras paprastų žmonių dar naudojami matavimui. Tačiau dujometras, kurį laboratorija pagamino matavimui vandenyje esančių dujų, dabar naudojamas surinkimui.

Daugiausia daiktai išleidžiami ir vėl paimami atgal. Pavyzdžiui, svarbiąją X-ray spindulių tūbą išrado laboratorija. Tuojau ją panaudojo medicina ir industrija. Industrija šią tūbą ant tiek pagerino ir nupigino jos pagaminimą, kad jai sugrįžus į pirmykštę savo vietą, į laboratoriją, kurioj ji buvo išrasta, sunku buvo ją pažinti.

Aparatas, kuris paskutinės gentkartės laikotarpyje pabėgo iš laboratorijos į industriją, vadinasi centrifugu arba smetonos seperatorium, o aparatas, kuris greitai pabėgs iš laboratorijos į industriją, vadinasi ultra-centrifugu. Į paprastą centrifugą mes pilame skysčius, susidedančius iš sunkesnių ir lengvesnių dalių, pavyzdžiui kraują ar pieną. Skystis įpiltas į sukantįsi indą atskiria į dalis, sunkesnės dalys išlekia į šonus. Pavyzdžiui, centrifuguojant kraują raudonieji kūneliai išmetami į šonus, nes jie sunkesni už kitas kraujo dalis. Tas pats gaunasi ir centrifuguojant pieną: pieno dalys, kurios sunkesnės, išbėga į šonus, o smetona, kaipo lengvesnė, pasilieka ir nueina savo keliu.

Paprasti cetrifugai pajėgia išskirti iš smetonos pieną, iš kraujo raudonus kūnelius, o daug galingesni pajėgia išskirti ir bakterijas. Jeigu mes panaudosime švedų fiziko Svedbergo pakankamai pajėgų centrifūgą, su juo galėsime išskirti iš vandens ištirpusias cukraus daleles, kurios mažesnio svorio ir dydžio už bakterijas.

Svedbergo centrifugo plokštelė apsisuka 140,000 kartų per minutę. Tokiu greitumu sukantis nedidelės plokštelės kraštas aplinkui skrieja daug greičiau, negu smarkiausia skrendantis orlaivis. Nuo tokio greito sukimosi ant jos susidaro vienos keturioliktosios atmosferos spaudimas. Ir jeigu įpiltume skysčių į taip smarkiai besisukančioje plokštelėje išgręžtą specialę celę, toje celėje esančio skysčio svoris padidėtų 700,000 kartų virš naturalinio sunkumo. Suprantama, kad tokį eksperimentą tektų daryti ne silpnoj plokštelėj, bet stipriam šarve, nes silpna plokštelė išlekiotų į kavalkus ir galimai atneštų didelę nelaimę.

Su šios rūšies ultra-centrifugu tikslai galima nustatyti molekulų proteinus ir pusiau gyvuosius cheminius ligų agentus, tokius kaip karvarauplės žmoguje ir tabako audiniuose esamas mazoiškas ligas, kurių dulkių negalima įžiūrėti nei su mikroskopais.

Kitos rūšies ultra-centrifugą išrado francūzai Henriot ir Huguenard. Šis centrifugas yra kitokios rūšies. Jis pigesnis ir su juo galima ištirti daugelį dalykų. Pavyzdžiui, jeigu uždėjus ant jo veidrodį, tai per vieną minutę gausis virš milijono blykstelėjimų.

Centrifugai jau vaidina ir suvaidins chemijoj didelę rolę. Paimkim chlorą. Jis yra dviejų elementų mišinys, kurio atomai nuo 35 iki 37 kartų sunkesni už angliadario atomus. Chloro elementų atomai taip glaudžiai cheminiai susijungę, kad iki šiol nebuvo būdo juos atskirti. Tačiau dabar jau galima atskirti centrifugo pagalba. O iš naujų chemikalų galima išvystyti nauji dalykai, nauji cheminiai tvariniai. Todel galima tikėti, kad už 50 metų chemikalų atskyrimui vienas nuo kito daugiausia bus naudojami centrifugai.

Pavyzdžiui, mes žinome, kad spiritas daug lengvesnis už vandenį, todel jo valyme šiandien virinimu jį atskiriame nuo vandens. Bet gal ateis laikas, kad sukimu distiliuoti spiritą bus ekonomiškiau. Tas pats ir su daugeliu kitų dalykų.

Pagal Profesorių

J. B. S. Haldane

EIFELIO BOKŠTAS 50 METŲ AMŽIAUS

Garsiajam Eifelio bokštui Paryžiuje kovo 31 dieną sukako 50 metų amžiaus. 1889 metais kovo 31 dieną inžinierius Aleksandras Gustovas Eifelis iškėlė ant šio milžiniško meniško pastato trispalvę francūzų vėliavą, o tūkstančiai ūsuotų paryžiečių apstojo ir grūdosi į elevatorius, kad pasikėlus į bokšto viršūnę ir pasižiūrėjus į laukus per 85 mylias.

Praėjo penkiasdešimts metų, bet Eifelio bokštas pasiliko Europoj aukščiausiuoju pastatu, tačiau šale amerikoniškų dangorėžių jis atsistojo antroj vietoj.

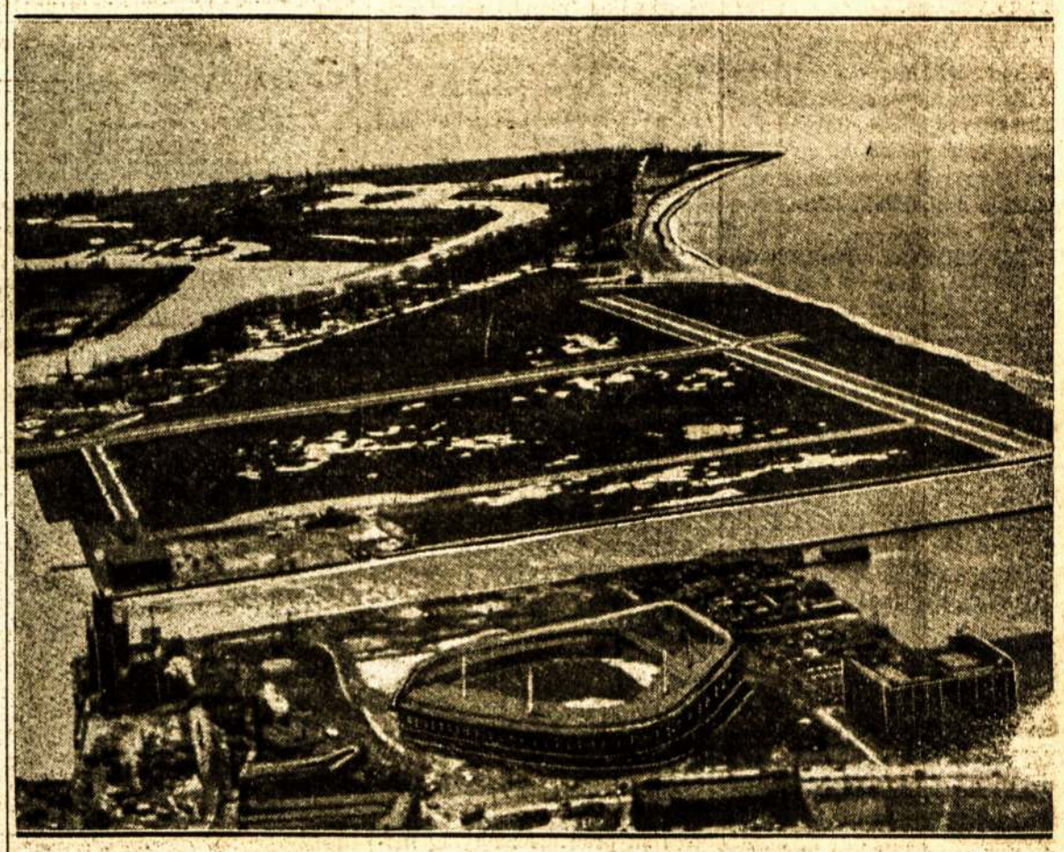

Baigiamas statyti aeroportas an t salos prie Toronto miesto. Už kelių savaičių bus jau užbaigtas.

NIKOLAI OSTROVSKY — Iš Rusų Kalbos Vertė **PETRAS**

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tąsa)

Sunkūs žingsniai nubildėjo laiptais. Be trenksmo užsidarė durys. Gatvėje sustojo — galima dar sugrįžti, viską išpasakoti . . . Delko? Kad gauti smūgį į veidą neigiamais žodžiais ir vėl pasijusti čionais, gatvėje? Ne.

* * *

Aplink miestą, miškų takeliais, giliomis daubomis, slankiojo Orliko skerdikų banda. Dienomis jie lindėjo apylinkės daubose, miškų praskinose, o atėjus nakčiai išslinkdavo ant kelių, draskydami juos nagingomis savo letenomis ir, atlikę baisų darbą, nuslinkdavo atgal į savo prieglobstį.

Dažnai ardė šlaitus plieniniai arkliai. Sutrupėdavo į šipulius, kaip degtukų dėžutės, vagonai. Plojo į blynus miegančius žmones ir maišėsi su žeme ir krauju brangūs grūdai.

Užpuldavo staugdama raitoji banda ant ramių apylinkės miestukų. Lėkdavo nuo gatvės išsigandusiai kvaksėdamos vištos. Pleškėdavo šūviai. Užvirdavo trumpa kova prie balto sovietinio valsčiaus namo. Banditai švaistėsi po miestelį ant arklių ir kapojo žmones. Kapojo jie kardais švilpaudami, taip kaip kapoja malkas. Labai retai galima buvo išgirsti šūvį — taupė šovinius.

Jie taip greit prasišalindavo, kaip kad ir pasirodydavo. Banda visur turėjo savo ausis ir akis. Smaigė šitos akys baltą valsčiaus namą, sovieto namelį, iš popo kiemo ir buožės namų. Ir į tenais, miškų tankumynus, tęsėsi nematomi siūlai. Į tenais ėjo šoviniai, gabalai šviežios kiaulienos mėsos, bonkos su gėrimais ir dar tas, kas buvo perduodama tyliai į ausį mažiesiams atomanams, o paskiau per sudėtingesnį tinklą — pačiam Orlikui.

Banda viso turėjo du-tris šimtus galvažudžių, bet ją sugauti nenusisekdavo. Išsklaidžius į keletą dalių, banda veikdavo iš sykio dviejuose-tryjuose apskričiuose. Apčiuopti visus nebuvo galima. Nakties laiku banditas, diena ramus pilietis trusėsi savo kieme, šerdamas arklį ir su šypsena traukė sau pipkę atsirėmęs į vartus, lydėdamas blankiu žvilgsniu besiskirstančius raudonųjų raitelių būrius.

Praradęs ramybę ir miegą, smarkiai skrajojo su savo pulkais po tris apskričius Aleksandras Puzirevskis. Nenuilstamai persekiodamas, užčiupdavo jis kartais banditų uodegą.

Vienam mėnesiui prabėgus Orlikas ištraukė savo šaiką iš dviejų apskričių. Jis pasijuto siauram geležiniam lanke.

* * *

Gyvenimas mieste slinko paprasta eiga. Penkios turgavietės buvo užsikimšusios žmonėmis, aidėjo šauksmai. Čionais viešpatavo du siekiai: vienas — kuo daugiausiai apiplėšti, antras — kuo mažiausiai duoti. Tvarka buvo vedama visaplotme savo sugabumų ir jėgų per įvairaus kalibro žulikus. Kaip blakės knibždėjo, zujo šimtai žmogpalaikių su akimis, kuriose buvo galima matyti viską, apart sąžinės. Į šias turgavietes, kaip į amatų krūvas, rinkosi visos miestiškos atmatos su vienu tikslu "pagauti į tinklą" žalią naujoką. Retai praeidami traukiniai išmesdavo iš savo vidurių būrius maišais apsikabinusių žmonių. Visi jie traukdavo į turgavietes.

Vakarais turgavietės ištuštėdavo ir nejaukūs palikdavo jų kampai, tamsios eilės palapinių ir krautuvių.

Ne bet koks drąsuolis rizikuodavo patekti į tą mirtiną kvartalą, kur už kiekvieno tamsaus kampo aklas pavojus. Ir neretai nakties laiku stuktelėdavo, tarsi plaktuku į skardą, revolverio šūvis, apsiliedavo krauju kieno nors gerklė. O pakol čionais pribūdavo miesto milicionieriai iš kaimyninių punktų (po vieną nevaikštinėjo), tai, apart sukoneveikto lavono, nieko daugiaus surasti negalėdavo. Čionais pat, netoli turgavietės, kino "Orion" gatvė ir šaligatvis elektros šviesoje.

Salėje trata burzgantis kino aparatas. Ekranoje užmuša vienas kitą del nenusisekusios meilės, ir laukiniu šauksmu atsako žiūrovai į tai, kad pertraukė paveikslą. Miesto centre ir pakraščiuose rodėsi gyvenimas ėjo paprasta savo vaga, ir tenais, kur buvo valdžios revoliucinės smegenys —gubkome, — viskas slinko įprastu būdu. Bet ta ramybė buvo tik išlaukinė.

Mieste rinkosi audros debesiai.

Apie jos prisiartinimą žinojo dauguma iš tų, kurie slinko į miestą iš visų pusių, menkai slėpdami kariškus šautuvus po valstiečių milinėmis. Žinojo ir tie, kurie pavidale maišininkų atvažiuodavo ant traukinio stogų ir laike kelio kryptį ne į turgavietę, bet nešė maišus į užrašytus mintyje namų numerius ir gatves.

Jeigu ši rūšis žmonių žinojo, tai darbininkų kvartalai, net bolševikai, nežinojo nieko apie prisiartinantį baisų pavojų.

Mieste radosi tik penki bolševikai, kurie žinojo smulkmeniškai apie visą tą baltosios bandos pasiruošimą.

Petliuriečių liekanos, sugintos Raudonosios armijos į baltąją Lenkiją, glaudžioje sandarbystėje su užrubežinėmis misijomis Varšuvoje, ruošėsi imti dalyvumą manomam sukilime.

Iš liekanų petliuriškų pulkų slaptai formavosi užpuolamoji grupė.

Šepetovkoje centralinis sukilėlių komitetas taip pat turėjo savo organizaciją. Į ją įėjo keturios dešimtys ir septyni žmonės, iš kurių didžiuma — kontrevoliucinieriai, palikti vietinės čekos laisvėje.

Vadovaujanti organizacijos vadai buvo popas Vasilijus, leitenantas Vinikas, ir petliuriškas karininkas Kuzmenka. O popienės brolis ir Viniko tėvas su kitais veikiančio komiteto nariais vedė žvalgybą.

Sukilimo naktyje buvo nutarta apiberti rankinėmis granatomis parubežinio punkto Ypatingą skyrių, paliuosuoti areštuotuosius ir, jeigu nusiseks, užimti stotį.

Dideliam mieste — centre būsimo sukilimo — didžiosioj konspiracijoj ėjo sukaupimas karinių jėgų, o į užmiesčio miškus rinkosi banditiškos šaikos. Iš čionais buvo siunčiamos visos smulkmeniškos žinios į Rumuniją ir pas patį Petliurą.

* * * *

Matrosas Ypatingo apskrities skyriaus be miego budėjo jau šeštą naktį. Jis buvo vienas iš tų bolševikų, kurie žinojo viską. Feodoras Žuchrajus pergyveno pojutį žmogaus, susekusio plešrūną žverį, gatavai pasiruošusį pulti ant savo aukos.

Negalima šuktelėti, išduoti pavojų. Kraujo trokštantis sutvėrimas turi būti užmuštas. Tik tuomet galimas darbas, be žiūrėjimo į kiekvieną krūmą. Žvėrį negalima ir gąsdinti — nubaidyti. Čionais, tokioje ko[illegible] je yra garantuojama pergalė tik tai p[illegible] kuri išsilaikys iki pačiam momento pr[illegible] dimui kuošalčiausiai ir užduos smūgį k[illegible] čiausiai.

Laikas atėjo.

Kur tai čionais, mieste, slaptam konspiraciniam susirinkime buvo nutarta pradėti sukilimą ateinančią naktį.

Tie penki bolševikai, kurie viską žinojo, nutarė: Ne, šiąnakt.

Vakare iš depo tyliai išėjo šarvuotas traukinys, ir taip pat tyliai už jo užsidarė milžiniški depo vartai.

Tiesioginės laidos skubėjo perduoti šifruotas telegramas, ir visur, kur jos atlėkė, respublikos sargai apsupo vapsvų lizdus.

Akimas iššaukė prie telefono Žarkį.

— Grupių susirinkimai apsaugoti? Taip? Gerai. Pats tuojau atvažiuok su rajkomparto sekretorium pasitarimui. Klausimas su malkomis blogesnis, kaip kad mes manėm. Atvažiuosi — pakalbėsim.

Abu sekretoriai išlipo iš automobilio, su kuriuom juos atvežė Litkė. Užlipę į antrą aukštą, jie iš sykio suprato, kad dalykas eina ne apie malkas.

Ant stalo stovėjo "maksimas," o apie jį kulkosvaidininkai iš ČON. Koridoriuje — ty-

Lietuvoje

ĮSITAISIUS MEILUŽĮ NUNUODIJO SAVO VYRĄ

Kaunas. — Narulių kaimo, Merkinės valsčiaus gyventojas Jurgis Kielas su savo žmona išgyveno 7 metus, susilaukė keletos vaikų. Bet 1936-7 metais Kielų šeimyniniai santykiai pablogėjo, Kielienė pradėjo gyventi su kaimynu, o to kaimyno žmona su Kielu, nors ta versija nelabai tepatikima.

Pagaliau Kielienė savo vyro pradėjo nekęsti, rengėsi su juo skirtis.

1937 m. gruodžio mėn. Kielui pradėjo skaudėti dantį. Gydytoja dantį ištraukė, bet jis pradėjo sirgti — skauda vidurius ir vemia.

Nuėjo pas kitą gydytoją, gavo vaistų, bet negeriau. Trejetą dienų pasikankinęs Kielas mirė. Policija pradėjo tyrinėti Kielo mirties priežastis. Teismo ir socialės medicinos institutas ištyręs nustatė, kad Kielas nunuodytas aršeniku; aršeniko rasta ir vaistuose, kuriuos Kielas gėrė nuo vėmimo.

Teismo tardytojas priėjo išvadą, kad Kielą nunuodijo jo žmona Kielienė ir ją suėmė. Kielienė kalta neprisipažįsta. Kilienė svetimų globai paliko du mažamečius savo vaikus. Velionis Kielas buvo 2 ha žemės savininkas.

KIEK PERNAI IŠMOKĖTA PENSIJŲ IR PAŠALPŲ

Kaunas. — Pensijų ir pašalpų fondo 1938 metų apyskaitų duomenimis, pernai fondas surėjęs 10,972,232 litų pajamų. Tais pačiais metais fondas išlaidų turėjo 10,196,332 litu. Daugiausia pernai buvo išmokėta iš civilinių tarnautojų fondo (6,611,841 litas), antroje vietoje buvo karių tarnautojų fondas, kuris pernai pensijomis, pašalpomis ir kitkuo išmokėjo 1,523,557 litus. Be to, karo invalidams pensijų pernai išmokėta 906,169 litų. Mažesnėmis sumomis pensijų išmokėta Didžiojo karo invalidams 396,-872 litai, pasižymėjusiems asmenims — 323,196, ordinų kavalieriams — 4,110 litų ir buvusiems Vokietijos tarnautojams Klaipėdos krašte — 430,586 litai.

LIETUVOS PLENTAI IR VIEŠKELIAI

Kaunas. — Kelių valdybos direktorius Tuskenis susišaukęs Kauno dienraščių atstovus painformavo apie sauskelių plėtimą, tobulinimą ir auto judėjimo tvarkymą.

Jo daviniais dabar Lietuvoje yra per 1,300 kilometrų plento ir 4,400 kilometrų I rūšies vieškelių, keliolika tūkstančių kilometrų II ir III rūšies vieškelių, viso 30,700 kilometrų kelių. Tačiau daugumas tų kelių yra sezoninio pobūdžio, motorizacijai menkai tetinka, jais galima važinėti tik vasarą.

Kai del dabar vykdomų plentų statybos darbų, tai Žemaičių plentas jau visiškai baigiamas ir judėjimas tuo plentu yra prasidėjęs, o Aukštaičių plente dar yra spragų: tarp Kėdainių ir Ramygalos, tarp Panevėžio ir Biržų Kėdainių — Ramygalos spraga apie 34 kilometrų ilgumo tikimasi pastatyti šiemet.

Pagal sudarytą Susisiekimo ministerijos planą, pirmiausia bus tęsiami plentai tarp Kėdainių ir Grinkiškio, tarp Grinkiškio ir Šiaulių, taip Radviliškio ir Panevėžio, Kėdainių ir Ukmergės per Šėtą, Panevėžio ir Grinkiškio, Grinkiškio-Raseinių, Bobių-Užvenčio-Rietavo. Visi tie plentai, kartu su Kėdainių-Ramygalos linija kaštuos per 27 milijonus litų.

Šiuo tarpu Lietuvoje yra 682 kilometrai vandens kelių, tinkamų plaukioti ir plukdyti ir 2,095 kilometrai vandens kelių tinkamų tik plukdyti. Svarbiausias vandens kelias yra Nemunas, tai jis pirmiausia bus pradėtas tvarkyti.

NEDUODA LAISVAMANIAMS SALĖS

Salantai. — Laisvamanių etinės kultūros draugijos Salantų skyriaus valdyba buvo nutarusi suruošti paskaitą, tema alkoholio kenksmingumas žmogaus sveikatai. Minimai paskaitai norėjo gauti pradžios mokyklos salę. Bet mokyklos vedėjas, pasitaręs su pradžios mokyklų inspektorium, salės nedavė, nors minimoj mokykloj kai kurios organizacijos daro įvairius susirinkimus, vakarus ir balius.

PASIKORĖ ŽMOGUS

Ukmergė. — Vasario 28 dieną Sodų gatvėje tvarte ant aukšto pasikorė Juozas Gineika apie 33 metų amžiaus. Apie porą savaičių anksčiau, Gineika kėsinosi pasikarti, tačiau namiškių buvo pastebėtas ir perkalbėtas. Sakydavęs, kad gyvenimas nemielas. Vertėsi vežiko amatu, gyveno skurdžiai, mėgdavo išsigerti.

BEGAUDYDAMI ŠANTAŽISTĄ NUŠOVĖ VAIKĄ

Garliava. — Garliavos valsčiaus, Karkarų kaimo gyventojas Lenčiauskas, pasivadinęs kriminalinės policijos agentu, reikalavo iš Šniūrų kaimo ūkininko Vasiliausko 200 litų vaduotpinigių, žadėdamas už tai išgelbėti jo podukrą nuo tariamai sudarytos politinės bylos. Apie šitokį Lenčiausko šantažavimą Vasiliauskas pasiskundė vietos policijai.

Kovo 1 dieną Garliavos nuovados policininkas Girčys, pasiėmęs sau į pagalbą Budrių kaimo nepilnametį Rajevską ir apginklavęs jį policijos automatišku pistolietu, nuvyko pas Vasiliauską laukti šantažisto. Taip jiems belaukiant, nepilnametis Rajevskas, matyt neatsargiai ginklą vartaliodamas, iššovė visus apkaboje buvusius šovinius. Revolveris buvęs nukreiptas į lovą, kurioje miegojo Vasiliausko keturi vaikai. Vienas Vasiliausko 12 metų sūnus buvo mirtinai peršautas. Del įvykio vedama kvota.

"ŠEŠKAI" PAVIRTO KATĖMIS

Zapiškis. — Vienas Dievogalos kaimo gyventojas sugavo 4 kates ir įkišęs į maišą vežė į Kauną parduoti. Jį kelyje prie Marvelės pasitiko žydė, kuri ir pasiteiravo ką jis turi parduoti. Šis atsakė, kad keturis "šeškus," bet dar gyvus ir kad maišą esą negalima atrišti, nes galį pabėgti. Žmongelis paprašė už tuos "šeškus" mažą kainą su kuria pirkėja sutiko ir sumokėjo pinigus. Toliau pasinešusi maišą atsirišo ir rado keturias kates.

KAI PEDAGOGAS ĮSILINKSMINA

Kapčiamiestis. — Vienas žymesnis pedagogas su draugais vidurnaktį gerokai "pasilinksminęs" pradėjo laužyti tvoras ir kelti triušmą. Tvorų savininkas, žydų tautybės, išbėgo savo turto saugoti, išbėgo ir jo šeima. Pedagogas taip čiupterėjo tvoros savininko dukterį, kad tai ir mėlynės liko. Ką gi vaikai paskiau apie tokį pedagogą galvoja.

KAUNE ĮRENGTA DIDŽIAUSIA PABALTIJO VALSTYBĖSE KAVINĖ

Kaunas. — Modernėjant Kaunui, atsirado reikalas turėti bent vieną didelę reprezentacinę kavinę, kurioje ir atvykę iš užsienio svečiai rastų visus patogumus.

Keli Kauno prekybininkai, namų savininkai, ryžosi "Monikos" kavinę praplėsti, iš pagrindų atremontuoti, kad ji būtų viena didžiausių ne tik Lietuvoje, bet ir visose Babaltijo valstybėse.

Jau pernai vasarą buvo pakviesti žymūs architektai, inžinieriai ir menininkai, kurie, susitarę, padarė kavinės "Monikos" pertvarkymo ir papuošimo projektus. Pernai prasidėjęs didysis darbas baigtas tik dabar. Minėta kavinė iš pagrindų pertvarkyta, jos patalpos padidintos. Įtaisyti atskiri kambariai šachmatų ir domino žaidėjams, įruošta meniška orkestrui estrada, pastatytos kelios telefono būdelės. Šimtai gražių, moderniškų staliukų puošia dideles erdvias sales ir kitus kambarius.

Šioje kavinėje yra naujiena, kurios neturi nei vienas namas Lietuvoje. Čia įtaisyta pagal amerikonišką sistemą kambarių vėsinimas. Šviesos ir iliuminacijų srityje "Monika" tur būt pralenkia kai kurias kitų didmiesčių kavines. Ten įtaisytos fantastinės lempos. Jos pagamintos nagingų Lietuvos meistrų.

Naujai atremontuotoje ir pertvarkytoje "Monikos" kavinėje dirba apie 100 žmonių, kurių dalis dar užlaiko ir šeimas. Šiame skaičiuje tėra tik 5-6 kitataučiai, visi kiti lietuviai. Dabar Kaunas galės didžiuotis turįs didžiausią Pabaltijo valstybėse modernią kavinę. Ten kasdien lankosi aukšti valdininkai, gydytojai, žurnalistai, advokatai, prekybininkai ir daug užsieniečių.

VĖL APTIKTAS NAUJAS V AMŽIAUS KAPINYNAS

Kaunas. — Praėjusiais metais Veršvuose, beimant graužą Kauno statybai, rastas didelis senovinis kapinynas. Pernai jame rasti 86 III-IV amžiaus kapai.

Šiomis dienomis, pradėjus imti graužą, maždaug už 400 metrų į pietų vakarus nuo pernai tyrinėto kapinyno, vėl aptiktas kitas V amžiaus kapinynas. Kadangi graužo vežimo darbų neįmanoma sustabdyti, nors ir žiemos metu tenka gelbėti kapinyną ir vykdyti kasinėjimus. Lig šiol jau ištirti keli V amžiaus kapai, kuriuose aptikta gana įdomių radinių: žalvarinių juostinių apirankių, ornamentuotų skersiniais brūkšneliais ir rombais, gintarinių karolių, grandinėlių, įmovinių kirvių, ietgalių, peilių ir kitko.

IŠVYKO UGNIAGESYBOS MOKYTIS

Kaunas. — Be ruošiamų ugniagesiams ir jų komandų vadovams kursų, ugniagesių sąjungos valdyba nutarė komandiruoti vieną sąjungos vadovybės narį į Niu Jorko ugniagesių mokyklą, kur jis galėtų savo žinias papildyti. Buvo nutarta į mokyklą siųsti mokomosios komisijos kapitoną Petruškevičių, kuris jau išvyko į Niu Jorką.

Kapitonas Petruškevičius Amerikoje išbus apie 4 mėnesius, kur susipažins su ten dirbančiais ugniagesiais, jų darbo įrankiais, technika ir lankys ugniagesių mokyklą.

LIETUVOJ SENIAUSIAS ŽMOGUS PABALTIJY

Kaunas. — Prieš kurį laiką Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose buvo ieškoma seniausio žmogaus. Toks žmogus surastas Lietuvoje. Tai Pabaisko valsčiaus gyventojas Jonas Dumšė, turįs dabar 116 metų amžiaus.

PAKEISTAS ŽEMETVARKOS DARBŲ PLANAS

Kaunas.—Ligšiol kaimų skirstymas būdavo vykdomas iš eilės, būtent, kuris kaimas pirmiau padavė prašymą, tas pirma ir būdavo skirstomas. Bet dabar atsiradę aplinkybių, kurių dėliai Žemės tvarkymo departamentas kaimų skirstymo planą pakeitė taip: skirstytini kaimai suskirstomi trimis grupėmis: į pirmąją grupę įeina tie kaimai, kurių žemė valdoma rėžiais arba netaisyklingos formos sklypeliais su sutelktomis į krūvą sodybomis: į antrą grupę įeina tie kaimai, kurių viena žemės dalis veldoma rėžiais, o likusioji vienkiemiais, susidedančiais iš vieno ar kelių sklypų; šios grupės kaimų sodybos dažniausiai, yra išsklaidytos po visą kaimo plotą.

Į trečiąją grupę priskiriami tie kaimai, kurių savininkai gyvena viensėdžiais, dažnai susidedančiais ne iš visai tinkančios formos vieno ar kelių sklypų.

Antros grupės kaimuose nesutvarkytomis žemėmis laikomos tik tos, kurių yra rėžiuose, o pirmosios grupės kaimai laikomi visai netvarkytais ūkiniais vienetais.

Tai turėdamas galvoj, Žemės tvarkymo departamentas įsakė visų apygardų tvarkytojams, kad kol nebus išskirstyti pirmosios grupės kaimai, trečiosios grupės kaimų į darbų planą visai neįtraukti, nors pagal paduotų prašymų eilę tie kaimai ir turėtų pirmumą.

ŽEMAIČIŲ KRAŠTE NEIŠNYKSTA PLĖŠIKAI

Kaunas. — Kovo 13 dieną Rūmai sprendė Žemaičių krašto plėšikų Jono Venckaus ir Stasio Grimalio bylą. Tuodu vyrai praėjusių metų birželio 2 d. Kretingos apskrityje, netoli Kulių užpuolė ir apiplėšė iš Klaipėdos į Alsėdžius važiuojantį su prekėmis Orę Balkindą.

Plėšikai Balkindą pastebėjo jo Vėžaičiuose ir iš čia dviračiais važiuoti sekė. Dviračiai plėšikus ir išdavė, nes juodu buvo vietiniai žmonės, pažįstami daug kam, tai mačiusieji ir pasakė policijai.

Plėšikai iš Balkindo atėmė piniginę su dviem litais ir prekių 300 litų vertės.

Apygardos teismas plėšikus nubaudė po aštuonerius metus sunkiųjų darbų kalėjimo, bet juodu, nepatenkinti tokiu sprendimu, padavė apeliacinius skundus Rūmams, tačiau ir Rūmai juodviejų skundus atmetė.

Šitie Sovietų karo laivo "Spalio Revoliucijos" jūrininkai linksmai praleidžia laiką lošdami "hockey" prie savo laivo, kuris žiemavoja lede, Finlandijos įlankoje. Dienos laiku raudoni jūrininkai eina savo pareigas ir studijuoja politinėse klasėse, bet vakare jie užsiima sportu. Šito laivo jūrininkai kompetuoja su kitais del Sovietų laivyno čiampionato.

---

lūs sargai iš miesto partijos aktyvo ir komsomolo. Už plačių Rusulbaso kabineto durų baigėsi gubkomo posėdis.

Per lango oralaidę nuo gatvės įėjo į vidų dvi lauko telefono laidos.

Tylus pasikalbėjimas. Žarkis kambaryje do Akimą, Ritą ir Michailą. Ne iš sykio ino Šumskį ilgoje kariškoje milinėje su pėju per pečius, o ant jo diržo kabojo, s su naganu. Rita buvo raudonarmiepurėj, apsivilkusi pridengiamos spalkele, kuri buvo perjuosta diržu ir ant kabojo sunkus mauzeris.

— Kaip tą viską galima suprasti? — su nusistebėjimu paklausė jos Žarkis.

— Bandomasis pavojus. Tuojaus važiuosim pas jus į rajoną. Nepaprastas susirinkimas įvyks penktoj pėstininkų mokykloj. Tiesiog iš grupių susirinkimų draugai vyks tenais. Svarbiausis mūsų šiandieninis tikslas — tą viską įvykdyti nematomai, nepastebimai, — pakartojo Rita Žarkiui.

"Kadetiškoj giraitėj" tylu.

Aukšti, tylūs ąžuolai — šimtamečiai milžinai. Miegantis tvenkinys apdengtas lapukais ir žolėmis, plačios alėjos. Tarpe medžių už aukštų baltų sienų kambariai kadetiško korpuso. Vėlyvas vakaras. Viršutinis aukštas apšviestas. Iš lauko pusės viskas ramu. Bile kas praeinantis pro šalį pamanys, kad už šių sienų visi to namo gyventojai ramiai sau miega. Bet tuomet kodel atidaryti geležiniai vartai, ir kas tenais tarpe vartų stovi panašus į dvi milžiniškas varles? Bet žmonės, kurie ėjo čionais iš įvairių kampų gelžkelio rajono, žinojo, kad mokykloj nemiega, jeigu sykį yra iššauktas pavojus. Į čionais ėjo tiesiog iš grupių susirinkimų, ėjo tyliai nekalbėdami, po vieną ir poromis, bet nedaugiau, kaip po tris žmones, kurių kišenėse radosi knygelės su užvardymais "Komunistinė bolševikų partija" arba — "Komunistinė jaunimo sąjunga Ukrainoj." Per geležinius vartus tegalima buvo įeiti tiktai parodžius tokią knygelę.

Salėje jau daug žmonių. Čionais šviesu. Langai uždangstyti brezentiniais uždangalais. Susirinkusieji bolševikai ramiai sau rūkė "ožkos koją." Niekas jokio pavojaus nejautė. Paprastai taip daromi susirinkimai, delei visko, kad būtų matoma ypatingų dalių disciplina. Bet frontuose prityrę kariai, įeinanti į kiemą, jautė, kad tas nėra paprastas bandomasis pavojus. Viskas buvo daroma perdaug tyliai — ramiai. Pašnabždomis rykiavosi komanda kursantų būrių. Ant rankų buvo išnešami kulkosvaidžiai, iš lauko pusės nebuvo matyti šviesos.

— Kas nors tokio svarbaus yra, Mite? — tyliai paklausė Korčaginas prieidamas prie Dubovos.

Dubova sėdėjo ant prielangio su nepažįstama mergina. Korčaginas ją matė pas Žarkį.

Dubova juokdamosi paplojo Povilui per pečius.

— Ką, sakai, širdis kulnyse pradėjo plakti? Nieko, mes tave pamokinsim kariauti. Tai ką, su ja nepažįstamas? — mostelėjo su galva į merginą. — Ją vadina Ona, pavardės nežinau, o jos laipsnis — vedėja agitacinės bazės.

Mergina, klausydama kaip Dubova ją perstato, tėmyjančiai žiūrėjo į Korčaginą. Pataisė išlindusius iš po pilkos skepetaitės plaukus.

Susitiko su Korčagino akimis — keletą sekundų tęsėsi nebylės imtynės. Jos akys, mėlynos-juodos, klausančiai spindėjo. Juodos dailios blakstienos, kaip drūgio sparnai. Povilas, pajutęs, kad jo skruostai rausta, nepatenkintai paniūro ir nuvedė savo žvilgsnį ant Dubovo.

— Kas ką pas jus čionais agituoja? — stengdamasis šypsotis paklausė Povilas.

Salėje pasigirdo užėsis. Šumskis pasilipęs ant kėdės šuktelėjo:

— Komunarai pirmos kuopos, rykiuokitės salėje! Skubiai, skubiai, draugai!

Į salę įėjo Žuchrajus, Russulbas ir Akimas. Jie ką tik atvažiavo. Salė buvo prisikimšusi žmonių išrykiuotomis eilėmis.

Russulbas pasilipo ant mokamojo kulkosvaidžio platformos ir, pakėlęs ranką, pranešė:

— Draugai, mes jus sušaukėm čionai del svarbaus ir atsakomingo darbo. Dabar jums galima pasakyti tą, kas nebuvo galima vakar, kadangi tas buvo gili kariška paslaptis. Rytoj naktį mieste, taipgi ir visoj Ukrainoj turi prasidėti kontrevoliucinis sukilimas. Miestas pripildytas baltųjų karininkų. Nekurie suokalbininkai yra įsiskverbę į šarvuotas mūsų dalis ir tenais dirba kaipo šoferiai. Bet suokalbis atidengtas, ir todel mes dabar statom po ginklu visą partiją ir komsomolus. Draugėje su patyrusiomis dalimis iš kursantų ir čekos veiks pirmas ir antras komunistinis batalijonas. Kursantai jau pasirengę, dabar jūsų eilė, draugai. Penkiolika minučių pasiėmimui ginklų ir išsirykiavimui. Dalims vadovaus draugas Žuchrajus. Visų dalių vadai iš jo gaus smukmeniškus nurodymus. Aš skaitau bereikalingu dalykų nurodymu ir smulkmeniškai išaiškinti komunistiniam batalijonui dabartinio momento svarbumą. Rytdieninį sukilimą mes privalome sukriušinti šiandieną.

Prabėgus ketvirtdaliui valandos, batalijonas stovėjo išsirykiavęs mokyklos kieme.

Žuchrajus pervedė akimis nejudančias batalijono eiles.

Trys žingsniai rykiuotės priešakyje dviese: brigados vadas Menuelo — urališkas geležies liejikas, ir šone — komisaras Akimas. Į kairę — pirmos kuopos būriai. Jos priešakyje — du: kuopos vadas Šumskis ir Ustinoviča. — Už jų nugarų — tylios eilės komunistinio batalijono. Trys šimtai durtuvų.

Feodoras padavė ženklą.

— Laikas pradėti.

• • • •

Ėjo trys šimtai komunarų tyliomis tuščiomis miesto gatvėmis.

Miestas miegojo.

Lvovskoj, prieš Dikoj gatvę, batalijonas sustojo. Nuo čionais prasidėjo jo veiksmai.

Tyliai buvo apsupti miesto kvartalai. Štabas apsistojo prie didelės kratuvės laiptų.

Lvovska gatve, iš centro, apšvietęs prožektorium plentą, atsirito automobilis ir sustojo prie štabo.

Litka tuo sykiu atvežė savo tėvą. Komendantas, iššokęs iš automobiliaus, metė keletą trumpų frazių latvių kalboje. Mašina šoko pirmyn ir akymirkoj dingo už gatvės pasisukimo. Gugo Litke visas paskendęs atydžiam tėmyjime. Vairas sukiojosi su priešakiniais ratais — dešinėn ir kairėn.

Litkai patiko nesąmoningai greitas važiavimas! Niekam nei į galvą neatėjo duoti jam dvi naktis bausminio arešto už tokį beprotišką greitą važiavimą.

Gugas lėkė gatvėmis kaip meteoras.

Žuchrajus, kurį jaunuolis Litke akymirkoj permetė iš vieno galo miesto į kitą, negalėjo neišreikšti pagyrimo:

— Jeigu tu, Gugai, taip važiuodamas nei vieno neužmuši, rytoj gausi auksinį laikrodį.

Gugas jaudinos.

— O aš maniau — dešimt parų arešto gausiu už . . .

Pirmieji smūgiai buvo nukreipti į suokalbininkų štabo patalpą. Ypatingam skyriuj pasirodė pirmieji areštuotieji ir konfiskuoti dokumentai.

Dikoj gatvėj, Noll užkampyje, gyveno koks tai po pavarde Čiubert. Pagal Čekos nurodymą, jis lošė svarbią rolę baltajam suokalbyje. Pas jį radosi sąrašas karininkų personalo, kurie privalėjo operuoti Podolo rajoną.

Pats Litke atvažiavo į Dikoją gatvę areštuoti Čiuberto. Kambaryje, kurio langai išėjo į sodą, atidalintam siena nuo buvusio moterų vienuolyno, Čiuberto nerado. Jis tą dieną, pagal kaimynų nurodymus, negrįžo. Buvo padaryta smulki krata, draugėje su dėžėmis rankinių granatų rado baltųjų karininkų ir kitokių suokalbininkų sąrašus ir antrašus. Įsakęs pastatyti sargybą, keletai minučių Litke sustojo prie stalo, peržiūrėdamas rastus dokumentus.

Sargybiniu sode stovėjo jaunas kursantas. Jam buvo gerai matomas apšviestas langas. Nemalonu stovėti vienam užkampyje. Nejaukiai klaiku. Jam buvo įsakyta tėmyti sieną. Bet nuo čionais gana toli iki raminančios lango šviesos. O prie to dar tas nelabasis mėnulis taip retai pasirodo iš už debesų. Tamsoje ir krūmai rodosi gyvi, juda. K[illegible] santas graibo apie save durtuvu — tuščio[illegible]

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS REIKALAI

Diskusuokime LLD Trečiojo Suvažiavimo Klausimus

Jau labai laikas smarkiau pradėti ruoštis LLD Kanados Kuopų Atstovų Trečiajam Suvažiavimui, kuris įvyks birželio mėn. viduryje ar liepos pradžioje, Montreale.

Kanados Veikiantis Komitetas savo posėdyje kovo 26 d. plačiai diskusavome suvažiavimo klausimus ir numatėme perduoti mūsų draugijos nariams eilę klausimų diskusijoms per spaudą ir susirinkimuose:

1. Reiškime nuomones, kaip galėtume išvystyti skaitlingesnį aktyvistų narių skaičių, bendrais narių aktyvizavimo klausimais, taip pat kaip būtų geriau vystyti politinis lavinimas mūsų narių, beauklėjant organizacinius veikėjus. Ar nebūtų įmanoma suorganizuoti kelių mėnesių lavinimosi kursus Rytinėje, Centralinėje ir Vakarinėje Kanadoje, laikotarpy tarp trečio ir ketvirto LLD suvažiavimo?

2. Kokios nuomonės esate apie mūsų organizacijos dabartinę politinę kryptį, ar nebūtų naudingiau pasukti ją daugiau į lietuviškesnę organizaciją?

3. Tampresnis susiartinimas su Lietuvos liaudies veikimu.

4. LLD Kanados kuopų veikimo centralizavimas; rajonų aktyvizavimas, ir K.V.K. vieta.

5. Organizatorius, jo reikalingumas ir išlaikymas ateityje. Taip pat maršrūtai, jų paturtinimas ir išnaudojimas.

6. Kanadiečių uždaviniai LLD leidiniuose bendradarbiauti ir klausimas apie vietinės spaudos išlaikymą ir leidimą.

Šiais ir daugeliu kitų klausimų prašome reikšti savo nuomones per spaudą, ar tiesiog laiškais K.V.K., o jis tuomi pasinaudos suvažiavimui raportą ruošiant.

Kuopų sekretoriams išsiuntinėjami laiškai suvažiavimo reikalais, kuriuos susirinkimai turi nuodugniai perdiskusuoti ir duoti savo atsakymus.

Nuo šio laiko ligi suvažiavimo visi LLD narių susirinkimai, posėdžiai ir pasitarimai turi būti galimai išnaudojami suvažiavimo prsiruošimui.

LLD Vajus Baigiasi, Bet Rezultatai Silpni

Jau tik mėnuo beliko ligi vajaus pabaigos, o dar tik 13 naujų narių prisiųsta K.V.K. ir pranešimai sako, kad kuopose yra gauta apie 30 naujų narių. Reiškia dar tik 25 nuošimčiai išpildę savo planus.

Draugai ir draugės aldiečiai, mes visuomet ir visokiose savo klasės organizacijos budavojimo darbymetėse pavyzdingai išpildome savo planus, tad ir šiame vajuje pasistenkime išnešti mūsų organizacijos garbę. Venkime nepasisekimų, kuriais džiaugtųsi darbinnikų klasės priešai!

Ligi kovo 30 d. K.V.K. gavome naujų narių sekančiai:

LLD 15 kp. sekretorius drg. P. Kunčys, iš Fort William, prisiuntė du nauju nariu; LLD 18 kp. sekretorius drg. S. Karvelis, iš Edmonton, prisiuntė tris naujus narius; LLD 95 kp. sekretorius drg. S. Zostautas, iš Kapuskasing, Ont., prisiuntė du naujus narius, prirašytus drg. J. Sakal; LLD 137 kp., Montreal, sekretorė drg. P. Matulaitytė pridavė tris naujus narius ir LLD 139 kp. sekretorius drg. Alg. Grinkus, iš Coleman, Alta., prisiuntė tris naujus narius. Pastaroji kuopa yra dar tik pereitais metais susiorganizavusi, bet šiame vajuje yra artimiausias kandidatas likti čiampionu šiame vajuje.

Kuopų sekretoriai prašomi [illegible]ikyti naujus narius ant rang[illegible] "ligi daugiau gausiu". Toks [illegible]mas daugeliu atžvilgių net [illegible]ia organizacijai.

K. K.
LLD K.V.K. Sekretorius
P. O. Station "D," Box 44,
Montreal, Que.

Redakcijos Atsakymas

Montrealiečiui T. B.: Jūsų rašytos choristams pastabos nedėjome laikraštin del to, kad žodžiu jiems tai galite pasakyti, o kitiems tai neįdomu kaip jie pamokose užsilaiko.

Iš Administracijos

Drg. F. Žebrauskas, Waston, Ont., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo Liaudies Balsui 50 centų.

Del Albertiečio Aprašymo Apie Lietuvių Gyvenimą

MONTREAL.—Liaudies Balse 316 numeryje tilpo aprašymas apie lietuvių farmerių gyvenimą Peace River apylinkėje. Perskaitęs tą apylinkę nepažįstantis žmogus gali pamanyti, kad ištikrųjų tenai labai gera gyventi, o tiktai yra trūkumas moterų. Tačiau man ta apylinkė yra gerai pažįstama ir žinau, kad ten visas blogumas paeina ne del moterų trūkumo, bet pati gamta tiesiog nepakenčiama. Štai, pasėliai dažnai nušala liepos mėnesyje, grūdams pradėjus bręsti. Kada pats javų augimas, o ten jau prasideda šalnos. Tiesa, žemė pusėtinai gera, kaip ir visur nuvalius mišką. Tinka net ir daržovėms, jos ne tiek šalnų bijosi, bet reikalauja daug priežiūros.

Iš tos apylinkės keletas lietuvių palikę sodybas jau dirba Sudburio kasyklose. Kiti, pavieniai, apsigyvenę prie ežerų, maitindamiesi žuvimis, grybais ir žvėriena mėgina nugalėti nepakenčiamas klimato sąlygas. Apie tokius maisto išteklius rašo ir to straipsnio autorius. O toliau gyvenantieji nuo ežerų turi blogumų ir su vandeniu. Jiems prisieina pavasario laiku užtvenkti upes, kad užlaikius vasaros sezonui vandens, nes vasaros laiku viskas išdžiūsta ir trūksta vandens ne tik gyvuliams, bet ir žmonėms. Sunku atrasti vietą, kur šulnyje būtų vandens. Taip pat sunku iškasti ir šulinį, nes vietomis žemė neatšyla giliau poros pėdų. Miškuose daugiausia auga topoliai, kurie ne tik netinkami statybai, bet ir malkos iš jų nekokios. Kur nepaimsi, visur galas su galu sunku sudurti.

Korespondencijos autorius neparašė kiek farmeriai prikulia įvairių javų, o tik parašė, kad farmeriai laiko gerus gyvulius, važinėja automobiliais, turi radio aparatus ir vasaros laiku liuoslaikiais gali prie ežero atsisėdę skambinti gitaras. Man teko gyventi toj apylinkėj 1928 metais, tai žinau, kad tenai vasaros laike pora minučių negalima laisvai pasėdėti, nes žmogų apninka daugybė uodų, kurie labai kanda. Na ar nekeista, kad taip greitai viskas pasikeitė.

Montrealietis

Streikas

MONTREAL. — Mėnuo laiko kai streikuoja Pikarto salės vakarinių šokių muzikantai. Jie paskelbė streiką del algų sumažinimo.

Lietuviai, remiantieji visų industrijų streikus, suprantama, boikotuoja šokius, kuriuose giežia skebai. Nuolatiniai šokių mėgėjai sutinka šokius boikotuoti iki jų rengėjai susitaikys su muzikantais. Šokikai skebų nepripažįsta. O kas mano skebauti, patartina kreipti domės, kad iš to nebus naudos.

Fox Trot

Japonų "Sielos": — Jie atvyksta į Kiniją sveiki vyrai, o atgal vyksta jų pelenai baltose dėžutėse. Japonai sako, kad jų yra užmušta tik apie 170,000, bet kitataučiai militariniai tėmytojai sako, kad 600,000 yra teisingesnis skaičius.

Montrealas ir Torontas Pamatys Lietuviškas Filmas

Teko tikrai sužinoti, kad broliai Matūzai iš Suvienytų Valstijų pabaigoj šio mėnesio ruošiasi atvažiuoti į Kanadą rodyti lietuviškas, naujai Lietuvoj pagamintas filmas. Jie lankėsi Montreale du metai atgal ir turėjo gero pasisekimo. Be abejo, šįmet turės dar geresnį pasisekimą, nes jau visi žino, kad brolių Matūzų filmos gerai pagamintos ir gerai rodomos. Teko matyti Amerikos lietuvių spaudoj, kad šiais metais dar geriau pagamintos filmos.

Brolius Matūzus rodymui filmų į Montrealą atkviečia Montrealo Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugiją, o į Torontą SDKLSPD 1-ma kuopa. Šių įdomių filmų rodymas bus Montreale paskutinėmis dienomis balandžio mėnesio ir Toronte pirmomis dienomis gegužės mėnesio. Montrealiečiai ir torontiečiai sekite pranešimus ir ruoškitės pamatyti brolių Matūzų lietuviškas filmas. Tokios progos ne tankiai pasitaiko. Todel nepraleiskite progos.

Rep.

"Ant Žolės" Ar Ant Barikadų?

FORT WILLIAM, Ont.—Šiurpas ima girdint radio pranešimus, kad balandžio 15 dieną atims apie 1,300 Fort William ir Port Arthur bedarbių pašalpas. Pranešimuose teisinamasi, kad provincinė valdžia neasignuoja daugiau pinigų municipalitetams. Po stubas vaikščioja pašalpų inspektoriai ir atsakomingų valdininkų lūpomis bedarbiams liepia "išeiti ant žolės." Tai negali būti didesnės kriminalystės ir pasityčiojimo už šį. Juk miškų darbai gana toli, o mažuose miesteliuose nėra galimybių bedarbiams prasimaitinti.

Del pašalpų atėmimo baimė apėmė visus bedarbius. Trade and Labor taryba sušaukė plačią konferenciją ir užprotestavo prieš šį valdžios žygį. Konferencijoj dalyvavo unijos, politinės partijos ir kultūrinės draugijos. Konferencijoj išrinktas skaitlingas komitetas, kuris mobilizuos dirbančius ir visus gyventojus, kad su didele jėga atėjus bedarbiams į pagalbą.

Jeigu valdžia savo pasimojimo neatsisakys, taip tarp valdžios ir bedarbių gali kilti didelis konfliktas. Bedarbiai stato sau klausimą kaip reikės išvažiuoti į darbus juk reikia drapanų, įrankių ir geležinkelių bilietų. O čia Hepburnas, parsivežęs iš "socialistinės" Zelandijos patyrimų, jau siūnčia bedarbius "ant žolės," nežiūrint, kad ta žolė dar po sniegu.

Bedarbis

Mainų Savininkų Angliakasiams Suteikiama Medikalinė Pagalba

SCRANTON, Pa. — Šioje kietųjų anglių apylinkėje 112,000 angliakasių, medikalinei pagalbai mokėdami vidutiniai po keturis dolerius kas mėnuo iš savo algų, siekiančių beveik 900 dolerių per metus, sumoka šešis milijonus dolerių. Pinigus sumoka darbininkai, bet ligoninės ir medikalinė pagalba randasi ne pinigus sumokančių rankose, bet kampanijų rankose.

Kampanijos neva randasi po valstijos kompensacijos įstatymais, nusakančiais, kad darbe sužeistas angliakasis turi būti gydomas samdytojo išlaidomis, bet kompanijos pasielgia savaip. Dabar visos šalies laikraščiai praneša apie kompanijų sauvaliavimą su tais šešiais milijonais dolerių. Nurodo, kad tie pinigai daugumoj nuplaukia į kampanijų ir gydytojų kišenius. Kompanijos, savo gydytojų pagalba, dažnai mėgina prirodyti, kad sužeistas kasyklose darbininkas yra ne kompensuojamas.

Buvo štai kokių atsitikimų: vienas darbininkas nešė dinamitą, kuris eksplodavo ir jį užmušė. Kompanijos daktaras mėgino prirodyti, kad darbininkas papildė saužudystę. Kitas darbininkas nusilaužė nugarkaulį, nuo ko už trijų dienų mirė. Kompanijos gydytojams mėgino prirodyti, kad sužeistasis mirė nuo plaučių uždegimo. O vienas gydytojas buvo paleistas iš darbo todel, kad jis atsisakė liūdyti, jog dujomis užtroškęs darbininkas mirė nuo širdies atakos, ar pilvo ligos, kaip kad norėjo kompanija.

Tokius tai argumentus statydamos kompanijos dažnai iš darbininkų atima kompensaciją ir medikalinę pagalbą, nežiūrint to, kad patys darbininkai sumoka palaikymui ligoninių.

Ispanijos Karėje Žuvo Milijonas Žmonių ir už 20 Bilijonų Dol. Turto

Italai, maurai ir Ispanijos fašistai, penktosios kolumnos padedami kovo 28 dieną nepaleidę šūvio įmaršavo į Ispanijos sostinę — Madridą, kurią buvo pusiau apgulę per 872 dienas. Fašistai ir jų pagelbininkai mėgina atvaizduoti generolą Franką Ispanijos "išgelbėtoju" ir džiūgauja, kad su įžengimu pasibaigė "mažasis pasaulio karas." Tačiau paviršutiniška šios baisios žudynės sąskaita parodo, ant kiek Frankas, Musolinis ir Hitleris "pasitarnavo" Ispanijos žmonėms.

Fašistinio sukilimo pasekmėje Ispanijoj sužeista apie pusantro milijono žmonių, iš kurių vienas milijonas mirtinai, šale šių baisių aukų žmonėmis, šalyje sunaikinto turto vertė ir įplaukų sumažėjimu padarytieji nuostoliai siekia dvidešimtį bilijonų dolerių. Fašistai paleido upelius Ispanijos žmonių kraujo, sunaikino turtą, sunkiomis bombomis sumaišė derlingas dirvas, sunaikino brangiųjų vaismedžių sodus, sudaužė fabrikus, miestus ir visiškai nušlavė nekuriuos senovinės dailės lobynus.

Apskaitliuojama, kad iš 47 provincijų vienas trečdalis baisiai nuteriotas beveik tris metus užsitęsusio karo. Štai baisūs pavyzdžiai: pirm fašistinės intervencijos visoj Ispanijoj būdavo apsėjama nuo 50 iki 55 milijonų akrų žemės, o dabar apsėjamos žemės plotai nesiekia nei penkiolikos milijonų akrų. Apie pusę vynuogynų sunaikinta. Gerais metais Ispanijoj buvo užauginama nuo 150 iki 180 milijonų bušelių kviečių, o šiais metais Ispanijos kviečių derlius nesieks nei 50 milijonų bušelių. Karas daugiau negu 50 nuošimčių sumažino Ispanijos gyvulių kaimines, normaliais laikais siekusias 350 milijonų galvijų, 20 milijonų avių ir pusšešto milijono kiaulių.

Karas sunaikino vieškelius ir geležinkelius. Apskaitliuojama, kad skubiai reikia taisyti 50,000 mylių vieškelių ir daugumą geležinkelių iš esamų 10,000 mylių geležinkelių. Vien Katalonijoj, kur sunaikinimas buvo baisus, sugriauta 1,100 geležinkelių tiltų ir tiltelių. Vokiečių ir italų lakūnai bei artilerija sunaikino 20 nuošimčių Ispanijos hydro-elektros stočių.

Tūkstančiai fabrikų susprogdinti, sudeginti arba sugriauti itališkų ir vokiškų bombų. Jų atstatymas neįmanomas tol, kol nebus importuota daugybė mašinų, jų atstatymui nedirbs kasyklos ir išlikusi industrija. Bet kasyklos dirba tiktai puse savo pajėgumo, tačiau kasyklose iškasama geležis ir kitos naugės neina Ispanijos atstatymui, o eksportuojamos į Vokietiją ir Italiją atmokėjimui už amuniciją. Tokiai padėčiai esant Ispanijos industrija negalės atsistoti ant kojų ir pastums šalį į baisaus skurdo bedugnę. Skurdas ir žiauri fašistinė ranka galimai paims dar kita tiek aukų.

Mr. Pierlot, dešinėj, Belgijos ministeris pirmininkas, kuomet jis skaitė pranešimą, jog parlamentas paleidžiamas, sulyg karaliaus pageidavimo.

Likimas Tų, Kurie Nesirūpina Būdami Sveiki

BEARDMORE, Ont. — Čionai gyvena kelios šeimynos lietuvių ir keli viengungiai. Užtektų lietuvių suorganizavimui pašalpinės draugijos kuopos, bet yra sunkumų sutverti. Mėginau įrašyti draugijon keletą pavienių, bet kol kas nepavyko. Vienas draugas norėjo įstoti į pašalpinę draugiją, bet kaip ten papuolė, kad daktaras neužpildė blankos ir tokiu būdu paliko nuo draugijos nuošaliai.

Yra ir tokių lietuvių, kurie mažai domės kreipia į pašalpines draugijas. Pakol sveiki, dirba, jie savim nesirūpina, o kuomet papuola nelaimė ar liga, tuomet galvoja, kad kas juos šelptų. Pavyzdžiui, šios apylinkės kasyklose keletą mėnesių ar metų dirbo lietuvis A. Barkauskas. Vieną kartą kreipiausi į jį darbininkiškiems reikalams aukų. Jisai mane išjuokė, pastebėdamas, kad miestelyje yra užtektinai krautuvių, jam nereikalinga nieką šelpt, o apie pašalpinę draugiją, žinoma, nenorėjo nei girdėti. Teko pertraukti pasikalbėjimą. Dabar tas lietuvis susirgo ir teko jam atsidurti Port Arthuro ligoninėje. Aną dieną sutinku daktarą, kuris sulaikęs mane pasako, kad buvo nuvykęs pas minimą ligonį. "Ar tu žinai, — jis sako, — tokį vyra? Jis sunkiai serga ir man skundėsi, kad neturi pinigų. Ar jūs lietuviai negalėtumėte sukolektuoti pinigų ir jam kiek nors pagelbėti?"

Pasirodė, kad tai tas pats asmuo, kuris mane išjuokė del kreipimosi pas jį darbininkiškam judėjimui pagalbos ir raginimo stoti į organizacijas. Kreipiausi pas vieną, pas kitą lietuvį, teiraudamisis ar negalima jam pagelbėti. Pasirodė, kad jis gyveno nuo lietuvių nuošaliai, daugiausiai draugavo su kitataučiais. Žinoma, mes dėsime pastangas jį sušelpti, bet tai turėtų būti pamoka kitiems, kad nereikia spiauti ant organizacijų, kurios reikalui esant būna pagelbininkėmis, o ne kokie nors "štorai."

Survilla

Kaip Reikia Rašyti

Šia tema vis girdėti dažniau kalbant, kaip per spaudą, taip ir draugiškuose pasikalbėjimuose bei susirinkimuose. Žinoma, tai yra sunkiai atsakomas per laikraštį klausimas. Kiekvieno profesionališko darbo reikia mokytis, tačiau nėra nieko tokio, kad būtų negalima.

Draugai pageidavo parašyti straipsnelį rašybos klausimu, tad manau, kad Liaudies Balso redakcija patalpins šį straipsnelį, kuriame nors paviršutiniškai apibudinsiu kaip reikia mokintis.

Pirmiausia reikia mokintis kalbos, nes be jos jokiu būdu negalima tapti rašytoju. Lietuvių kultūringą kalbą išaiškina sekantieji vadovėliai: gramatika, sintaksė ir stilistika. Gramatika mums nurodo, kaip raidę prie raidės statant padaryti žodį, sintaksė — kaip žodis prie žodžio statant sudaryti tinkamą sakinį, o stilistika, tai jau aukštesnis lavinimosi laipsnis. Stilistikos sąvoka yra ne kas kita, kaip tiktai minčių reiškimo mokslas. Stilistika nurodo taisykles ir reikalavimus, kurių privalo laikytis taisyklingai ir gražiai kalbantieji. Prie to reikia studijuoti literatūros vadovėlį, kuris plačiai paaiškina kaip techniškus, taip ir protavimo klausimus.

Draugai, kurie įdomaujasi rašymo klausimu, tai geriausias būdas vietose suorganizuoti mokyklėles ir atliekamu laiku mokintis. O laiko pas mus visuomet perviršius. Žinoma, kaip kiekvienam kilniam darbui, taip ir šiam yra daug skerspainių, kaip tai kortos, pulrūmiai ir daug kitokių. Tačiau viena, o gal ir nesąmoningiausia skerspainė — nekurie darbininkai nedrįsta mokintis del to, kad jį mokintų ne koks ponas, bet darbininkas. Tai žalinga klaida.

Antra, čia minimas mokinimas mokinio dar nepadarytų rašytoju. Tam reikia lankščių, viską apimančių minčių, gilaus protavimo. To galima pasiekti skaitant garsių autorių veikalus ir šiaip periodinę spaudą; reikia skaityti ir studijuoti.

Prie progos pasakysiu, kad mokinimasis yra be galo sunkus dalykas. Kai kurie ir seni rašytojai, bet dar vis neliuosi nuo primityviškumo. Literatūroj dar vis tenka pastebėti bekalbant su medžiais. Na, mes žinome, kad tik primityviškas žmogus, kuomet jis nepažino gamtos reiškinių, jis, dievindamas medžius, paukščius, saulę ir kitus daiktus, dainuodamas kalbėjosi su jais. Tų liekanų turime ir šiandien.

Dvidešimtojo amžiaus kultūringam rašytojui nėra reikalo kalbėtis su medžiais. Šiuos žodžius rašant, neatmetu tropų, alegrijų, hiperbolų nei figūrų, nes be to negalima apseiti, o atmetu tik tiesioginius pasikalbėjimus su medžiais, kas civilizuotam žmogui neleistina. Taip pat nereikia ir perdaug džiūgavimų, tą reiktų palikti poniškiems patrijotams.

Miškų D-s

Kriaučių Koncertas

MONTREAL. — Kovo 28 dieną atsibuvo kriaučių 242 lokalo koncertas. Programos išpildyme dalyvavo lietuvių Jaunimo Choras ir rusų Maksimo Gorkio choras. Abu chorai dainavo lygiai, gal del to, kad abu chorai mok[illegible] nami to paties gabaus mokyto[illegible]

Jaunimo Choras nors jau [illegible] bet visur savo užduotis atlie[illegible] Tenka apgailestauti, kad šian[illegible] sezone del daugelio užkvietimų dainuot visų užkvietimų choras negalėjo išpildyti ir nekuriom draugijom atsisakė. Mat choras dabartiniu laiku skubiai ruošiasi prie perstatymo operetės "Kuprelio Kerštas." Jau baigia prisiruošti, tad sekite pranešimus, o choristai kaip visuomet, taip ir šiuo kartu patenkins publiką.

F. T.

Norinti pirkti, parduoti, išmainyti ar apdrausti savo turtą, visuomet rasite labai gerą pasiūlymą mūsų raštinėje

E. COTE
166 CHURCH AVE.
VERDUN
Montreal Tel. YOrk 1865

Pranešimai

Montreal, Que.

LLD 47 Kuopos Narių Domei!

Šiuomi pranešu, kad ateinantį penktadienį, balandžio 7 dieną įvyks LLD 47-tos kuopos narių mėnesinis susirinkimas, kuriame turėsime aptarti daug svarbių reikalų. Bus pranešta apie pracito bazaro rezultatus ir aptarsime piknikų reikalus, nes jau artinasi vasara. Prašome visus narius ir simpatikus atsilankyti.

Susirinkimas įvyks lietuvių salėj, 2114 Frontenac St. Prasidės 8 val. vakare.

Taip pat nariai prašomi užsimokėti narines duokles. Jau gavome žurnalą "Šviesą," kurios ir knygos išleidimui reikalingi finansai. Iki pasimatymo.

J. Pelakauskas
Finansų Sekretorius

Toronto, Ont.

Ateinantį sekmadienį, balandžio 9 d., 6 Denison Ave., yra rengiamas koncertas, kurio programa bus gana įvairi ir juokinga.

Kas mylite smagiai laiką praleisti ir gardžiai pasijuokti, visi kviečiami atsilankyti į koncertą.

Koncertas prasidės 8 val. vakare. Įžanga laisva.

Aldonos Pauliutės Koncertas ir Šokiai

TORONTO, Ont. — Tai bus nepaprastos reikšmės vakaras, kuris įvyks balandžio mėn. 22 d. 8 val. vakare, Labor Lyceum, 346 Spadina Ave. Tai pirmas Toronto lietuvių istorijoj, o gal ir visoj Kanadoj atsitikimas, kad 13 metų jaunuolė Pauliutė duos nepaprastą koncertą. Nepaprastą, sakau, todel, kad Aldona duos programą iš visos meno srities, būtent: šokių tap, baletą, tobelį, dainų, muzikos ir dramos. Tik pamanykim sau: 13 metų!

Ką mes galvojom ir ką nuveikėm būdami 13 metų amžiaus? Ir štai, brangūs Toronto lietuviai, iš mūsų tarpo pražydo jaunutis žiedas, su kuriuo mes visi galime jausmingai džiaugtis, kaip su pavasario gamtos žiedais, ir daboti, kad nebūtų sunaikintas.

Todel mes visi Toronto lietuviai būkim visa širdimi su Aldute ir būkim tikri, kad ji mūsų niekuomet nesuvils. Nes jos dvasia yra nepalaužiama.

Visi kaip vienas atsilankykim į jos surengtą koncertą parėmdami jos troškimus, o mes patys turėsim malonumą stebėdami gražią programą, kurioj dalyvaus ir daugiau asmenų. Po programos linksmai pasišoksim. Be to, jau ir taip reiktų paremti, nes Pauliutė jau daug yra pasitarnavusi visoms Toronto lietuvių organizacijoms. Ne vieną kartą tas pasitarnavimas Pauliutei yra sudaręs daug išlaidų.

Prašom organizacijų tą dieną nieko nerengti ir pagelbėti išplatinti tikietų. Jau daug platina. Aldona taria visiems širdingą ačiū už kooperaciją. — **Remėjas**

Ateinantį Sekmadienį Rengkitės į Koncertą

TORONTO, Ont. — Kaip jau teko matyti spaudoje, nekuris laikas atgal tapo išrinktas Daily Clarion komitetas, kuris pasiėmė sau už pareigą vadovauti tos kampanijos pravedimui. Tad ateinantį sekmadienį to komiteto pastangomis yra ruošiamas koncertas.

Apie Daily Clarion svarbą, manome, nereikia aiškinti, nes daugumui suprantama, kaip yra svarbu jį palaikyti. O taipgi per koncertą trumpoj formoj tuo klausimu bus paaiškinta.

Komitetas deda visas pastangas,kad koncertas būtų įdomus, turiningas ir nenuobodus. Tad kreipėsi prie meno jėgų vadovaujančių draugų, kurie pasižadėjo perstatyti vienu veiksmu du veikaliuku, kurie labai juokingi; tai būtent BYLA del PASTURGALIO ir kita taipgi byla, kurios užvardinimo gerai nepamenu. Kas link veikaliukų turinjo galima tik tiek pasakyti, kad jie gana įdomūs ir labai juokingi.

O be to, bus koncertinės programos dalykėlių, kurie žiūrėtojams suteiks nemažai malonumo.

Iš nekurių tenka girdėti, kad tokią dieną, kaip ateinantis sekmadienis, yra nepatogi diena koncertui, bet praktikoj visai kitaip yra. Pereitais metais irgi kiti taip manė, bet, kaip teko patirti, tai ant parengimo susirinko kimštinai pilna svetainė žmonių. Nekurie, žinoma, prisilaikydami religinių papročių, daro naminius pasilinksminimus, už ką jų negalima smerkti. Bet per dieną pasilinksminę, vakare gali atvykti į svetainę kokioms trims valandoms smagiai praleisti laiką, gerintis gera programa.

Koncertas įvyks 6 Denison Ave. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga laisva.

Kviečiame visus prisiminti tą laiką ir atsilankyti į koncertą. O koncerto programa, mes užtikriname, tikrai būsite patenkinti.

Rengėjai

Tai liekanos stratosferinio orlaivio, kuris sudužo netoli Alder, Washingtono valstijoj, užmušdamas 10 aviacijos ekspertų, kurie skrido juo. Šis orlaivis buvo pastatytas del pagreitinimo transportacijos skrendant apie 5 mylias erdvėj. Į jį galėjo tilpoti 33 žmonės.

Pirmininkas Terorizuoja Kuopos Narius

SUDBURY, Ont. — Jau buvo rašyta Liaudies Balse, kad Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos trečios kuopos narių tarpe iškilo nesusipratimas del vieno nario pašalpos.

Prasidėjus nesusipratimui buvo atsiklausta į Centro Pildomąjį Komitetą, manant, kad nesusipratimas bus likviduotas ir tuom viskas baigsis, bet, dėja, išėjo visai kitaip. Centro Pildomąjam Komitetui pareiškus, kad trečios kuopos komitetas pasielgė teisingai ir kad sirgusiam K. G. pašalpa neišmokama, trečios kuopos pirmininkas G. T., pasiremdamas tuo teisingumu, pradėjo terorizuoti kuopos narius, priešinusius tam ligoniui pašalpos sulaikymui. Jis tuojau susišaukė kuopos komiteto posėdį, kuriame pareiškė susirinkusiems komiteto nariams, kad komitetas turįs pilną teisę nubausti tuos narius, kurie išstojo prieš komiteto nutarimą sulaikyti K. G. pašalpą. Sulyg pirmininko nuomonės, daugiausia esąs prasikaltęs J. S., buvęs komiteto narys, nes jis nesilaikęs kuopos komiteto nutarimo ir prieš jį išstojęs kuopos susirinkime. Nors ne visi komiteto nariai pritarė pirmininko nuomonei, bet vis tik jam gavus didesnėj pusėj pritarimą pirmininko noras liko patenkintas. Nutarta sumanymas patiekti kuopos susirinkimui.

Ir štai kovo 12 dieną įvyko kuopos susirinkimas, kuriame dalyvavo šeši komiteto nariai ir aštuoni eiliniai nariai. Reiškia iš 54 narių 14 narių dalyvavo susirinkime. Kuopos pirmininkas G. T. perskaitė susirinkusiems komiteto posėdžių nutarimus. Kovo menesyje atsibuvusio komiteto posėdžio tarimas buvo tiktai vienas. Tai yra nutarta nubausti buvęs komiteto narys už nesilaikymą komiteto posėdžio nutarimo ir išstojimą prieš sulaikymą minėtam ligoniui pašalpos.

Pirmininkui perskaičius komiteto nutarimą, narys W. K. paprašęs balso pareiškė, kad draugas J. S., priešindamasis ligoniui pašalpos sulaikymui nepadarė prieš draugiją jokio prasižengimo ir pridūrė, kad kiekvienas narys turi teisę pareikšti savo nuomonę, nežiūrint, ar tas pareiškimas komiteto nariams patinka, ar ne. Ir už tai bausti negalima.

Kuopos pirmininkas nepalankiai jam kalbantį W. K. pagąsdino sekamais žodžiais: "Jeigu draugas taip kalbėsi, tai ir pats susilauksi to, ko sulaukė J. S." Aišku, kalbėjęs, girdėdamas tokį aštrų pirmininko perspėjimą, tuojau nutilo. Kiti nariai irgi paabejojo del savo nuomonės pareiškimo. Tik J. B. užklausė kuopos pirmininko, ar draugijos konstitucija leidžia kuopos komitetui bausti narius už išstojimą prieš komiteto nutarimus? Tuomet pirmininkas perskaitė draugijos konstitucijos baudžiamąjį pagragrafą, kuriame nurodoma, kad už didelius prasižengimus draugijai uždedamą bausmę susirinkimas ant vietos didžiuma balsų nusprendžia. Tačiau požyminį "didelius" praleido.

Klausant apie patiektą kaltinimą ir konstitucijos baudžiamąjį paragrafą iš šalies atrodė labai keistai, nes komiteto iškepto kaltinimo jokiu būdu negalima suderinti su draugijos konstitucijoj įrašytu baudžiamuoju paragrafu. Komitetas reikalavo bausti narį už nesilaikymą komiteto posėdžio tarimo, o draugijos konstitucijos baudžiamasis paragrafas nurodo, kad galima bausti narį už didelius prasikaltimus prieš draugiją. Taigi komiteto nutarimas nėra konstitucinis, bet kuopos pirmininko pastangom vis tiek minėtas narys liko nubaustas, suspenduojant vienam mėnesiui balsą. Kuopos pirmininkas net neleido to klausimo ant balsavimo ir tuomi pasielgė labai diktatoriškai. Taip pat neėmė domėn, kad minėtame susirinkime nedalyvavo nei ketvirtdalis kuopos narių.

Be to, draugui J. S. negalima primesti prasižengimo, nes jis išstojo prieš komiteto nutarimus labai teisingai, prisilaikydamas demokratiškumo. Jisai reikalavo, kad kuopos pirmininkas balsavimo keliu leistų susirinkimui išspręsti sirgusio K. G. prasižengimą ir ar jam priklauso pašalpa ar ne. Šį reikalavimą rėmė didžiuma narių, dalyvavusių pirmesniam susirinkime apie 40. Bet kuopos pirmininkas paneigė didžiumos narių reikalavimą, sulyg savo nuožiūros nuteisė tris savaites sirgusį narį, kad jis prasižengęs prieš draugijos konstituciją ir dar magaryčiom suspendavęs vienam nariui balsą pasidžiaugė nuveiktais darbais, nekreipdamas domės, kad to ligonio byla nėra galutinai išspręsta. Sulyg draugijos konstitucijos nuostatų ir Centro Pildomojo Komiteto patarimo ta byla bus apeliuota į draugijos suvažiavimą, kuris įvyks šią vasarą.

Bet gi kuopos nariai ir narės turėtų pagalvoti ką duoda tokie neapgalvoti išsišokimai. Del jų kuopos nariai neturi noro lankytis į susirinkimus. Pavyzdžiui į vasario mėnesio susirinkimą atvyko tiktai 6 eiliniai nariai ir komitetas. Del tos priežasties negalėjo įvykti susirinkimas. Kovo mėnesio susirinkiman atvyko 8 eiliniai nariai ir 6 komiteto nariai. Be to, kiekviename susirinkime randasi daug suspenduotų ir visai išbrauktų narių.

Sudburietis, gal tas pats pirmininkas, Liaudies Balso 314 numeryje stengiasi išanksti nusiplauti rankas ir apkaltina kuopos narį kurstyme narių prieš draugijos konstituciją. Taip pat rašo, kad prašomas pasiaiškinti nepriėmė kritikos, bet grąsino apleisti draugiją. Čia Sudburietis toli prasilenkė su tiesa. Juk tas apkaltintas draugas net du kartu nurodinėjo, kad jis nėra prasižengęs prieš draugijos konstituciją ir kaipo narys turėjęs pilną teisę pareikšti savo nuomonę, nežiūrint, ar ji komitetui priimtina, ar ne. Sulyg jo pareiškimo, kaltinamasis turėjęs prisipažinti kaltu ir tuojau maldauti kuopos pirmininko pasigailėjimo.

Aš manau, kad komitetas turėtų mandagiau ir draugiškiau atsinešti linkui kuopos narių, kad narių tarpe gyvuotų solidarumas, vienybė; tuomet bus susirinkimai skaitlingesni ir sustiprės visa kuopa.

Kuopos Narys

Toronto Lietuviai Komunistai Paminėjo 17-tas Sukaktuves

TORONTO, Ont. — Aną sekmadienį vakare, 6 Denison Ave., Toronto lietuviai komunistai atatinkamai paminėjo Kanados Komunistų Partijos 17-kos metų sukaktuves.

Apie 7 valandas vakare, kada žmonės pradėjo rinktis į parengimą, kaip ant nelaimės persimainė oras: per visą dieną saulutė maloniai švietė, rodydama pavasario žymes, o atėjus vakarui pradėjo lietus lyti. Bet nežiūrint blogo oro prisirinko pilna svetainė žmonių pažiūrėti koncertinės programos, išklausyti kalbėtojų ir paminėti svarbias sukaktuves.

Pirmiausia ant scenos pasirodė drg. Strazevičius, to vakaro pirmininkas, kuris apibudino šio nepaprasto sukaktuvių vakaro svarbą ir trumpoj savo kalboj apybrėžė, kokią rolę vaidina Kanadoje komunistai, o ypatingai lietuviai, lietuvių tarpe, kurių skaičius kas metai didėjo, taipgi ir jų įtekmė Toronto lietuvių visuomenėje.

Po trumpos pirmininko apžvalgos, Toronto lietuvių jaunuoliai perstatė vieno veiksmo anglų kalboje veikaliuką, kuris, reikia pasakyti, gana įdomus: žiūrėdamas, rodos, tikrą vaizdą matai, kaip mainų savininkai išnaudoja mainierius iki tiek, kad mainieriai negalėdami pragyventi iš menkų uždarbių ir del blogų mainose darbo sąlygų išeina į streiką. To rezultate motinos, neturėdamos kuom maitinti ir gydyti savo sergančių kūdikių, eina pas savininką prašyti pagalbos, bet savininkas persisunga lbos, bet savininkas, persisunkęs gobštumu, nemato daugiau dus pinigų iš mainierių, išvaro laukan moterį su mirštančiu kūdikiu ant rankų, streikierių atstovą, daktarą, net ir savo dukterį, kuri užtaria už nežmonišką išnaudojimą. Bet per darbininkų vienybę, daktaro ir mainų savininko dukters pritarimu streiką laimi.

Nors jaunuoliai nepertankiausiai pasirodo scenoje su veikalais, bet šį sykį reikia jiems atiduoti didelis kreditas už gerą suvaidinimą ir veikalo parinkimą.

Veikalui pasibaigus, pasirodė draugas Chapman, penkto wardo Komunistų Partijos organizatorius. Jis daugiausia kalbėjo dabartiniais pasaulio įvykiais, surišdamas komunistų veiklą ir taktiką visuose nepaprastuose įvykiuose. Pažymėjo, kad visuose kritiškuose momentuose komunistų pozicija buvo teisinga ir buvo galima išvengti daug darbo klasės pralaimėjimų, bet dėka tokių "demokratų," kaip Čemberlenas, Daladieris ir panašių visą Europą suka prie fašistų pergalės. Taipgi pažymėjo, kad Toronto lietuviai komunistai su visų pažangių lietuvių pritarimu labai daug prisidėjo ir prisideda prie tarptautinio judėjimo už progresą ir žmonių laisvę, kituose darbuose net pralenkia skaitlingesnes tautas.

Ant scenos pasirodė ukrainų tautos keletas numerių su dainomis ir muzika.

Po to, pirmininkas perstatė Kanados Lietuvių Komiteto Lietuvos Liaudžiai Ginti sekretorių ir dabartiniu laiku einantį pareigas Liaudies Balso administratoriaus, draugą J. Lesevičių. Draugas kiek palietė ir pasaulinius įvykius, bet daugiausia kalbėjo apie Klaipėdos krašto užgrobimą vokiečių naziais. Plačiai ir aiškiai nušvietė Hitlerio brutališką užgrobimą Klaipėdos krašto ir nurodė, kad dabar pasidarė didelis pavojus visai Lietuvos nepriklausomybei iš Hitlerio pusės. Taipgi apkaltino Lietuvos vyriausybę su A. Smetona priešakyje už atidavimą Klaipdos krašto be jokio pasipriešinimo. Nurodė, kad Lietuva, matydama pavojų Klaipėdos kraštui, turėjo kreiptis pagelbos prie Anglijos, Francijos, Italijos ir Japonijos, kurios pasirašė ant mandato, kad Klaipėdos kraštas be tų valstybių sutikimo negali būti atiduotas bent kokiai kitai valstybei. O Lietuvos valdžia to visai nedarė, bet atidavė visai sauvališkai. Ant galo draugas J. Lesevičius kvietė visus Toronto lietuvius prie didesnės vienybės ir reikalauti Lietuvos valdžios, kad ji dėtųsi prie demokratinių valstybių bloko, o nekeliaklupsčiautų prieš Hitlerį ir Lenkijos imperialistus.

Po keletos programos dalykėlių, drg. J. Kevėža padarė atsišaukimą parėmimui winnipegiečių svetainės. Į atsišaukimą susirinkusieji atsakė su $10.10 parama.

Ant galo Strazevičiutė sudainavo porą anglų kalba dainelių ir 7 lietuvių jaunuolės padainavo vieną anglų kalba ir vieną lietuvių kalba daineles, kurios publiką labai sužavėjo. Linkėtina jaunuolėms dažniau pasirodyti su tokiomis jaudinančiomis dainelėmis.

Bendrai pačmus paminėjimo vakaru, mano stebėjimu, publika buvo labai patenkinta ir už tai reikia atiduoti kreditas rengėjams šio paminėjimo. Bet kaip teko patirti, tai rengėjai turėjo ir trūkumų, kadangi tie, kurie buvo pasiruošę kalbėti tam vakarui, paskutiniu laiku sunkiai susirgo, kad net negalėjo dalyvauti paminėjime.

Reikia pasakyti, kad Toronto lietuviai komunistai labai retai pasirodo su parengimais ar šiaip kokiais masiniais susirinkimais, gal del to kitiems atrodo, kad Toronte lietuvių komunistų visai mažai yra, ar jie nieko neveikia.

Laukiama komunistų dažnesnio pasirodymo.

Buvęs Paminėjime

Dėkuoju Draugams

BEARDMORE, Ont. — Tariu širdingą ačiū draugams fortviliamiečiams ir portaturiečiams, ypatingai draugams Bružams už aplankymą manęs ligoninėje ir išleidimą namo. Taip pat pranešu, kad jau esu namieje ir jaučiuosiu daug geriau. Tikiu, kad greitai sugrįš mano sveikata ir papuls proga atlankyti draugus ir drauges ir patarnauti, kaip kad man patarnavote laike ligos. Visiems mane atlankiusiems siunčiu proletarišką padėką.

G. Damašienė

SKAITYKITE KNYGAS

Knygos Veda į Apšvietą — Apšvieta į Laimėjimą
L.L.D. Kanados Veikiantis Komitetas Skelbiame Sekančių Knygų Išpardavimą:

GAMTA ir ŽMONĖS — Parašyta **M. Iljin.**

Ši knyga dar nesenai parašyta ir jau su didžiausiu įdomumu skaitoma įvairių tautų milijonų žmonių. Jos turiningumu, įdomumu ir geniališkumu, gabiu parašymu stebisi M. Gorkis ir kiti pasauliniai rašytojai. Knygoje atidengiama įvairios kovos formos su gamta, del žmonijos gerovės.

Knyga iš 320 pusl. Kaina $1.50. Dabar parsiduoda už $0.75

POVILAS JURKA — Mikas Rasoda.

Tai labai įdomi apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Joję skaitytojas randa ne tik aprašymą šiurpingų scenų, romansų, bet ir naudingų pamokymų.

Knyga 318 puslapių. Kaina $1.00. Dabar parsid. už $0.50

ISTORIJA KLASIŲ KOVOS AMERIKOJE — A. Bimba.

Ši didžiulė knyga, nors mūsų neskaitlingos tautos autoriaus rašyta, šiandien skaitoma skaitlingųjų tautų darbo žmonių, kaipo brangiausias istorinis veikalas, kuris atidengia Amerikos darbo žmonių kovų eigą. Šioje knygoje skaitytojas kaip veidrodyje mato Amerikos darbininkų kovas nuo pat Amerikos atsiradimo ligi 1925 metų.

Knyga 608 puslapių. Kaina $2.25. Dabar parduod. už $1.00

JANONIO RAŠTAI.

Šio jauno vos 21 metą gyvenusio poeto raštai jau virš dvidešimts metų atgal rašyti, bet savo turiningumu, gabia rašyba, vaizdingumu dar ir šiandien yra puikiausiu vadovėliu daugeliui pradedančių ir jau praktikuojančių rašytojų. Knygoje telpa aprašymas Janonio gyvenimo, apysakų ir didžioji knygos dalis — darbininkiškos eilės.

Knyga 112 puslapių. Kaina $0.75. Dabar parduo. už $0.25

Platintojams duodame 10 nuošimčių nuolaidos. Kas su užsakymu prisiųs ir pinigus už knygas, tiems persiuntimą apmokėsime. Pavieniams asmenims kreditan nesiunčiame. Mažesnius užsakymus galite siųsti pašto ženklais.

Užsakymus adresuokite L.L.D. K.V.K. sekretoriaus vardu: **K. Kilikevičius, P. O. Station "D," Box 44, Montreal, Que.**

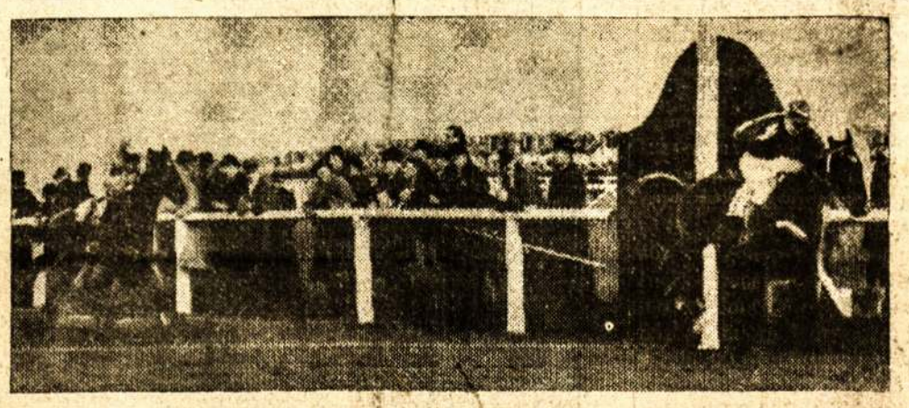

Arklių lenktynės Liverpool, Anglijoj, per kurias kai kas išlošia daug pinigų, bet tik visa nelaimė, kad tos laimės neturėjo nei vienas Liaudies Balso saitytojas.

Tel. Norwood 1117
THE SAMOVAR CAFE
Pasirinkimas visokio maisto, Likerių ir Vyno.
Kazys J. Viesula, vedėjas
1121 WASHINGTON St.
Norwood, Mass., USA

Mike's Custom Tailoring
Siuvu vyriškus ir moteriškus geros rūšies drabužius.
Pritaikymas garantuotas
Taipgi turiu gatavų.
ROSEN, Mgr.
428½ Queen St. W., Toronto

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agentai
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Lit. TSR Knygų Rūmai Knygų Saugykla